



Съвет на  
Европейския съюз

Брюксел, 1 март 2023 г.  
(OR. en)

---

---

Междуинституционално досие:  
2023/0053(COD)

---

---

6795/23  
ADD 1

TRANS 74  
IA 29  
CODEC 253

## ПРЕДЛОЖЕНИЕ

---

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа MARTINE DEPREZ, директор

Дата на получаване: 1 март 2023 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

---

№ док. Ком.: COM(2023) 127 final ANNEXES 1 to 7

---

Относно: ПРИЛОЖЕНИЯ към Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно свидетелствата за управление, за изменение на Директива (ЕС) 2022/2561 на Европейския парламент и на Съвета, на Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета, и за отмяна на Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕС) № 383/2012 на Комисията

---

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 127 final ANNEXES 1 to 7.

---

Приложение: COM(2023) 127 final ANNEXES 1 to 7



ЕВРОПЕЙСКА  
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.3.2023 г.  
COM(2023) 127 final

ANNEXES 1 to 7

## **ПРИЛОЖЕНИЯ**

**към**

**Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА  
СЪВЕТА**

**относно свидетелствата за управление, за изменение на Директива (ЕС) 2022/2561  
на Европейския парламент и на Съвета, на Регламент (ЕС) 2018/1724 на  
Европейския парламент и на Съвета, и за отмяна на Директива 2006/126/ЕО на  
Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕС) № 383/2012 на  
Комисията**

{SEC(2023) 350 final} - {SWD(2023) 128 final} - {SWD(2023) 129 final}

## ПРИЛОЖЕНИЕ I

### РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО СВИДЕТЕЛСТВАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ, ИЗДАВАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

#### ЧАСТ А1: ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ ЗА ФИЗИЧЕСКОТО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- (1) Физическите характеристики на картата на образца на Съюза на свидетелство за управление са в съответствие с ISO 7810 и ISO 7816-1.

Картата се изработва от поликарбонат.

Методите за изпитване на характеристиките на свидетелствата за управление с цел потвърждаване на тяхното съответствие с международните стандарти са в съответствие с ISO 10373.

- (2) Свидетелството за управление има две страни и съответства на образца от фигура 1.

*Страна 1* *Страна 2*

13.	9.	10.	11.	12.
(14.)	AM			
	A1			
	A2			
	A			
	B1			
	B			
	C1			
	C			
	D1			
	D			
	BE			
	C1E			
	CE			
	D1E			
	DE			

1. Name 2. Surname 3. Date and place of birth 4a. Date of issue 4b. Date of validity 4c. Issuing authority 5. Licence number 8. Valid from 11. Valid to 12. Codes

Фигура 1: Образец на свидетелство на ЕС за управление

1. Фамилия; 2. Имена; 3. Дата и място на раждане; 4а. Дата на издаване; 4б. Дата на валидност; 4с. Издаващ орган; 5. Номер на свидетелството за управление; 10. Дата на издаване на категорията; 11. Дата, до която е валидна категорията; 12. Кодове (за ограничения)

- (3) Свидетелството за управление съдържа информацията, посочена в част Г, както следва:

Страна 1 съдържа:

- а) думите „свидетелство за управление“, отпечатани с едър шрифт на езика или езиците на държавата членка, която издава свидетелството за управление;
- б) името на държавата членка, която издава свидетелството за управление (не е задължително);
- в) отличителния знак на държавата членка, която издава свидетелството за управление, отпечатан в негатив в син правоъгълник и обкръжен от 12 жълти звезди, както е посочено в част Г, точка 1;
- г) специфична информация за издаденото свидетелство за управление (полета 1—9), както е посочено в част Г, точка 3;

- д) думите „образец на Европейския съюз“ на езика(езиците) на държавата членка, която издава свидетелството, и думите „свидетелство за управление“ на другите езици на Европейския съюз, отпечатани в розово, като оформят фона на свидетелството за управление, както е посочено в част Г, точка 2.

Страна 2 съдържа:

- а) специфична информация за категориите от издаденото свидетелство за управление (полета 9—12), както е посочено в част Г, точка 4;
- б) специфична информация за администрирането на свидетелството за управление (полета 13 и 14), както е посочено в част Г, точка 5;
- в) обяснение на следните номерирани полета, които фигурират на първа и втора страница на свидетелството за управление: 1, 2, 3, 4а, 4б, 4с, 5, 10, 11 и 12.

Ако дадена държава членка желае да направи вписване на национален език, различен от следните езици: български, хърватски, чешки, датски, нидерландски, английски, естонски, фински, френски, немски, гръцки, унгарски, италиански, латвийски, литовски, малтийски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, испански или шведски, тя изготвя двуезична версия на свидетелството за управление, като използва един от езиците, посочени по-горе, без да се засягат другите разпоредби на настоящото приложение.

В образца на Съюза на свидетелство за управление се запазва място, което дава възможност за евентуално въвеждане на микрочип или на подобно компютърно устройство, или за евентуално отпечатване на код QR.

Референтната информация за цветовете е, както следва:

- синьо: Pantone Reflex Blue;
- жълто: Pantone Yellow.

(4) Специални разпоредби

- а) Когато притежател на свидетелство за управление, издадено от държава членка в съответствие с настоящото приложение, обичайно пребивава в друга държава членка, тази държава членка може да вписва в свидетелството за управление информация, която е съществена за неговото администриране, при условие че вписва този вид информация също в свидетелствата за управление, които издава, и при условие че остава достатъчно място за тази цел.
- б) Държавите членки могат да добавят цветове и маркировки, като баркодове и национални символи, без да са засягат другите разпоредби на настоящото приложение. Държавите членки уведомяват Комисията за това.

В контекста на взаимното признаване на свидетелствата за управление баркодът не може да съдържа информация, различна от информацията, която вече може да се прочете на свидетелството за управление, или която е съществена за процеса на издаване на свидетелството за управление.

- в) Информацията, нанесена върху лицевата и обратната страна на картата на свидетелството за управление, трябва да може да се чете с невъоръжено око, като минималната височина на символите е 5 пункта за полета 9—12 на страна 2.

## **ЧАСТ А2: СПЕЦИФИКАЦИИ ЗА ФИЗИЧЕСКОТО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА НЕГОВАТА ПОДПРАВКА**

- (1) Заплахите за физическата сигурност на свидетелствата за управление са:
  - а) производство на фалшиви карти: създаване на нов обект, който има голяма прилика с документа чрез създаването му от самото начало или чрез копиране на оригинален документ,
  - б) съществена промяна: изменение на свойство на оригинален документ, например модифициране на някои от данните, отпечатани на документа.
- (2) Общата сигурност е заложена в системата в нейната цялост, която се състои от процеса на заявление, предаването на данни, материала на тялото на картата, техниката на отпечатване, минимален набор от различни защитни елементи и процеса на персонализиране.
- (3) Използваният материал за свидетелствата за управление се подsigурява срещу подправка чрез използването на следните техники (задължителни защитни елементи):
  - а) тялото на картата е от материали, които не реагират на ултравиолетови лъчи;
  - б) мотив на фон за сигурност, проектиран да бъде устойчив срещу фалшифициране чрез сканиране, отпечатване или копиране, като се използва ирисово оцветяване с многоцветни защитни мастила и печатане с гийоши (плетеници) в позитив и негатив. Мотивът не е композиран с основните цветове (СМУК), съдържа сложни дизайни на мотив с минимум два специални цвята и включва микронадписи;
  - в) оптични променливи елементи, които осигуряват адекватна защита срещу копиране и подправяне на снимката;
  - г) лазерно гравирание;
  - д) в областта на снимката дизайнът на фона за сигурност и снимката трябва да се припокриват най-малкото по нейния ръб (избледняващ мотив).
- (4) В допълнение използваният материал за свидетелствата за управление се подsigурява срещу подправка чрез използване на най-малко три от следните техники (допълнителни защитни елементи):
  - а) мастила, които променят цвета си\*;
  - б) термохромно мастило\*;
  - в) специално изработени холограми\*;
  - г) променливи лазерни изображения\*;
  - д) ултравиолетово флуоресциращо мастило, видимо и прозрачно;

- е) печатане с преливащи се цветове;
  - ж) цифров воден знак във фона;
  - з) инфрачервени или фосфоресциращи пигменти;
  - и) осезаеми при допир букви, символи или мотиви\*.
- (5) Държавите членки могат да въведат допълнителни защитни елементи. Като основа техниките, обозначени със звездичка, се предпочитат, тъй като дават възможност на правоприлагащите служители да проверяват валидността на картата без специални средства.

## **ЧАСТ Б: СПЕЦИФИКАЦИИ ЗА МИКРОЧИПА, ВЪВЕДЕН КАТО ЧАСТ ОТ ФИЗИЧЕСКОТО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ**

- (1) Микрочипът и данните, съдържащи се в микрочипа, включително допълнителната информация, предвидена в националното законодателство на дадена държава членка във връзка със свидетелствата за управление, са в съответствие с разпоредбите на част Б1.
- (2) Списъкът на приложимите стандарти за включващи микрочип свидетелства за управление се съдържа в част Б2.
- (3) Включващите микрочип свидетелства за управление подлежат на процедура за ЕС одобряване на типа в съответствие с разпоредбите, посочени в част Б3.
- (4) Когато са изпълнени всички съответни разпоредби за ЕС одобряване на типа по отношение на включващо микрочип свидетелство за управление в съответствие с параграфи 1—3, държавите членки издават на производителя или на неговия представител сертификат за ЕС одобряване на типа.
- (5) Когато е необходимо, по-специално с цел да се гарантира съответствие с разпоредбите на настоящата част, дадена държава членка може да отнеме издадено от нея ЕС одобряване на типа.
- (6) Сертификатите за ЕС одобряване на типа и уведомлението за тяхното отнемане са в съответствие с образца, определен в част Б4.
- (7) Комисията бива информирана за всички издадени или отнети сертификати за ЕС одобряване на типа. В случай на отнемане се представя подробна обосновка.  
Комисията информира държавите членки относно всяко отнемане на ЕС одобряване на типа.
- (8) Сертификатите за ЕС одобряване на типа, издадени от държавите членки, се признават взаимно.
- (9) Когато дадена държава членка установи, че значителен брой от включващите микрочип свидетелства за управление системно не отговарят на изискванията на настоящата част от приложение I, тя съобщава това на Комисията. Посочва се съответният номер на сертификата за ЕС одобряване на типа, свързан с тези свидетелства за управление, и се представя описание на несъответствието. Комисията информира без необосновано забавяне всички други държави членки за фактите, които са ѝ съобщени съгласно настоящия параграф.

- (10) Държавата членка, която е издала тези свидетелства за управление, незабавно разследва проблема и предприема подходящи коригиращи действия, включително отнемане на сертификата за ЕС одобряване на типа, когато е необходимо.

## ЧАСТ Б1: Общи изисквания към включващи микрочип свидетелства за управление

Общите изисквания към включващи микрочип свидетелства за управление, описани в настоящото приложение, се основават на международните стандарти, и по-специално на стандартите от серията ISO/IEC 18013. Те обхващат:

- а) спецификациите за микрочипа и логическата структура на данните в микрочипа;
- б) спецификациите за хармонизираните и допълнителните данни, които трябва да се съхраняват;
- в) спецификациите, отнасящи се до механизмите за защита на данните, съхранени в цифров формат в микрочипа.

### 1. СЪКРАЩЕНИЯ

Съкращение	Значение
AID	Application Identifier („Идентификатор на приложението“)
BAP	Basic Access Protection („Основна защита на достъпа“)
DG	Data Group („Група от данни“)
EAL 4+	Evaluation Assurance Level 4 Augmented („Оценка четири плюс на нивото на надеждност“)
EF	Elementary File („Основен файл“)
EFID	Elementary File Identifier („Идентификатор на основен файл“)
eMRTD	Machine Readable Travel Documents („Машинно четим документ за пътуване“)
ICC	Integrated Circuit Card („Карта с вграден микрочип“)
ISO	International Standard Organisation („Международна организация по стандартизация“)
LDS	Logical Data Structure („Логическа структура на данните“)
PICC	Proximity Integrated Circuit Card („Капацитивна карта с вграден микрочип“)



PIX	Proprietary Application Identifier Extension („Собствено разширение на идентификатор на приложение“)
RID	Registered Application Identifier („Идентификатор на регистрирано приложение“)
SOD	Document Security Object („Обект на защита на документа“)

## 2. ДАННИ, СЪХРАНЯВАНИ В МИКРОЧИПА

- (1) Хармонизирани задължителни и незадължителни данни на свидетелства за управление

Микрочипът съхранява хармонизираните данни на свидетелствата за управление, посочени в част Г. Ако държава членка реши да включи в свидетелството за управление елементи на данни, обозначени като незадължителни в част Г, тези елементи се съхраняват в микрочипа.

- (2) Допълнителни данни

Държавите членки могат да съхраняват допълнителни данни в микрочипа, предвидени в националното им законодателство във връзка със свидетелствата за управление. Те информират за това Комисията.

## 3. МИКРОЧИП

- (1) Тип запаметяващо устройство

Запаметяващото устройство за данните на свидетелството за управление представлява микрочип с контактен, безконтактен или комбинация от контактен и безконтактен (двоен) интерфейс съгласно посоченото в част Б2, позиция 1.

- (2) Приложения

Всички данни в микрочипа се съхраняват в електронни приложения. Всички приложения в микрочипа се идентифицират чрез уникален код, наречен идентификатор на приложението (AID), както е посочено в част Б2, позиция 2.

- а) Приложение за свидетелства на ЕС за управление

Задължителните и незадължителните данни на свидетелствата за управление, посочени в приложение I, част Г, се съхраняват в специално приложение за свидетелства на ЕС за управление. AID за приложението за свидетелства на ЕС за управление е:

„A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31“,

състоящ се едновременно от следните два елемента:

- идентификатор на регистрирано приложение (RID) за Европейската комисия: „A0 00 00 04 56“,
- собствено разширение на идентификатор на приложение (PIX) за приложението за свидетелства на ЕС за управление: „45 44 4C 2D 30 31“ (EDL-01).

Данните се групират в групи от данни (DG) като част от логическата структура на данните (LDS).

DG се съхраняват като основни файлове (EF) в приложението за свидетелства на ЕС за управление и са защитени в съответствие с част Б2, позиция 3.

- б) Други приложения

Други допълнителни данни се съхраняват в едно или повече специални приложения отделно от приложението за свидетелства на ЕС за управление. Всяко такова приложение се идентифицира с уникален AID.

#### 4. ЛОГИЧЕСКА СТРУКТУРА НА ДАННИТЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕТО ЗА СВИДЕТЕЛСТВА НА ЕС ЗА УПРАВЛЕНИЕ

##### (1) Логическа структура на данните

Данните на свидетелството за управление се съхраняват в микрочипа с логическата структура на данните (LDS), посочена в част Б2, позиция 4. В тази точка се съдържат допълнителните изисквания към задължителните и допълнителните DG.

Всяка DG се съхранява в един EF. EF, които ще се използват за приложението за свидетелства на ЕС за управление, се идентифицират чрез идентификаторите на основните файлове (EFID) и кратките идентификатори на EF съгласно посоченото в част Б2, позиция 5.

##### (2) Задължителни групи от данни

Задължителните и незадължителните елементи от данни се съхраняват в следните DG:

- а) DG 1: всички задължителни и незадължителни елементи от данни, както са отпечатани върху документа, с изключение на изображението на лицето и изображението на подписа;
- б) DG 5: изображение на подписа на притежателя на свидетелството за управление;
- в) DG 6: изображение на лицето на притежателя на свидетелството за управление.

Данните от DG 1 се структурират съгласно посоченото в точка 6 и в част Б2, позиция 6. Данните, съдържащи се в DG 5 и DG 6, се съхраняват в съответствие със спецификациите в част Б2, позиция 7.

##### (3) Групи от допълнителни данни

Допълнителните елементи от данни, когато това е предвидено в националното законодателство на държавите членки относно свидетелствата за управление, се съхраняват в следните DG:

- а) DG 2: подробна информация за притежателя на свидетелството за управление с изключение на биометрични данни;
- б) DG 3: подробна информация за издаващия орган;
- в) DG 4: портретно изображение;
- г) DG 7: биометрични данни относно пръстовите отпечатащи на притежателя на свидетелството за управление;
- д) DG 8: биометрични данни относно ириса на притежателя на свидетелството за управление;
- е) DG 11: друга подробна информация, като например пълно име на притежателя с букви от националната азбука.

Данните, съдържащи се в тези DG, се съхраняват в съответствие със спецификациите в част Б2, позиция 8.

## 5. МЕХАНИЗМИ ЗА СИГУРНОСТ НА ДАННИТЕ

За удостоверяване на автентичността и целостта на микрочипа и на данните, съдържащи се в него, както и за ограничаване на достъпа до данните на свидетелството за управление се използват подходящи механизми.

Данните в микрочипа са защитени в съответствие със спецификациите, определени в част Б2, позиция 3. В този раздел се съдържат допълнителните изисквания, които трябва да бъдат спазвани.

### (1) Проверка на автентичността

#### а) Задължително пасивно удостоверяване на автентичността

Всички DG, съхранени в приложението за свидетелства на ЕС за управление, са защитени чрез пасивно удостоверяване на автентичността.

Данните, които се отнасят до пасивното удостоверяване на автентичността, отговарят на изискванията, посочени в част Б2, позиция 9.

#### б) Незадължително активно удостоверяване на автентичността

Механизмите за незадължителното активно удостоверяване на автентичността се прилагат с цел да се гарантира, че оригиналният микрочип не е бил подменен.

### (1) Ограничение на достъпа

#### а) Задължителна основна защита на достъпа

Механизмът за основна защита на достъпа (BAP) се прилага за всички данни в приложението за свидетелства на ЕС за управление. С оглед на оперативната съвместимост със съществуващи системи, като например за машинно четими документи за пътуване (eMRTD), е задължително да се използва едноредовата машинно четима зона (MRZ), както е посочено в част Б2, позиция 10.

Ключът на документа, Kdoc, използван за достъп до чипа, е генериран от едноредовата MRZ, която може да се въведе ръчно или чрез четец за оптично разпознаване на символи (OCR). Прилага се конфигурацията на BAP 1, определена за едноредовата MRZ, както е посочено в част Б2, позиция 10.

#### б) Условен разширен контрол върху достъпа

Когато личните данни, посочени в член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, се съхраняват в микрочипа, достъпът до тези данни се защитава с допълнителни мерки.

Механизмите за разширен контрол върху достъпа съответстват на спецификациите, посочени в част Б2, позиция 11.

### (2) Инфраструктура за публични ключове (PKI) за включващи микрочип свидетелства за управление

Държавите членки създават необходимата организация на национално равнище за управление на публични ключове в съответствие с приложение А от стандарт ISO 18013\_3.

## 6. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДАННИТЕ

### (1) Форматиране на данните в DG 1

Етикет	L	Стойност			Кодиране	З/Н		
61	V	Елементи от данни в DG1 (вложени)						
		Етикет	L	Стойност				
		5F 01	V	Номер на одобрението на типа	ans	З		
		5F 02	V	Съставен обект на данни за елементи от демографски данни		З		
				Етикет	L	Стойност		
				5F 03	З	Издаваща държава членка	a3	З
				5F 04	V	Фамилно(и) име(на) на притежателя	as	З
				5F 05	V	Друго(и) име(на) на притежателя	as	З
				5F 06	4	Дата на раждане (ддммгггг)	n8	З
				5F 07	V	Място на раждане	ans	З
				5F 08	3	Националност	a3	Н
				5F 09	1	Пол	M/F/U	Н
				5F 0A	4	Дата на издаване на свидетелството за управление (ддммгггг)	n8	З
				5F 0B	4	Дата на изтичане на срока на валидност на свидетелството за управление (ддммгггг)	n8	З
				5F 0C	V	Издаващ орган	ans	З
				5F 0D	V	Административен номер (различен от номера на документа)	ans	Н
				5F 0E	V	Номер на документа	an	З
				5F 0F	V	Място на постоянно пребиваване или пощенски адрес	ans	Н
		7F 63	V	Съставен обект на данни за категории превозни средства/ограничения/условия				З
				Етикет	L	Стойност (кодирана, както е определено по-долу)		
				02	1	Брой на категориите/ограниченията/условиата	N	З
				87	V	Категория/ограничение/условие	ans	З
				87	V	Категория/ограничение/условие	ans	Н

				...	...	...	...	...
				87	V	Категория/ограничение/условие	ans	H

(2) Логически формат на записа

Категориите относно превозните средства, ограниченията или условията са обединени в обект на данни съгласно структурата, определена в следната таблица:

Код на категорията на превозното средство	Дата на издаване	Дата на изтичане на срока на валидност	Код	Знак	Стойност
---	------------------	--	-----	------	----------

където:

- а) кодовете на категорията на превозното средство се представят, както е определено в член 6 (като например AM, A1, A2, A, B1, B и т.н.);
- б) датата на издаване се представя във формата ДДММГГГГ (ден с две цифри, следван от месец с две цифри, следван от година с четири цифри) за категорията на превозното средство;
- в) датата на изтичане на срока на валидност се представя във формата ДДММГГГГ (ден с две цифри, следван от месец с две цифри, следван от година с четири цифри) за категорията на превозното средство;
- г) кодът, знакът и стойността се отнасят за допълнителната информация или ограниченията, свързани с категорията на превозното средство или водача на превозното средство.

**ЧАСТ Б2: Списък на приложими стандарти за включващи запамяващо устройство свидетелства за управление**

Позиция	Предмет	Изискване	Приложим за
1	Интерфейс на запамяващо устройство, организация и команди	Серия ISO/IEC 7816 (контактни), серия ISO/IEC 14443 (безконтактни), както е посочено в ISO/IEC 18013-2:2008, приложение С	Част Б1, точка 3, подточка 1)
2	Идентификатор на приложението	ISO/IEC 7816-5:2004	Част Б1, точка 3, подточка 2)
3	Механизми за сигурност на данните	ISO/IEC 18013-3:2009	Част Б1, точка 3, подточка 2), буква а) Част Б1, точка 5

4	Логическа структура на данните	ISO/IEC 18013-2:2008	Част Б1, точка 4, подточка 1)
5	Идентификатори на основни файлове	ISO/IEC 18013-2:2008 таблица C.2	Част Б1, точка 4, подточка 1)
6	Представяне на данните за DG 1	ISO 18013-2:2008, приложение C.3.8	Част Б1, точка 4, подточка 2) Част Б1, точка 6, подточка 1)
7	Представяне на задължителни данни за DG 5 и DG 6	ISO/IEC 18013-2:2008, приложение C.6.6 и приложение C.6.7; изображението на лицето и изображението на подписа се съхраняват във формат JPEG или JPEG2000	Част Б1, точка 4, подточка 2)
8	Представяне на незадължителни и допълнителни данни	ISO/IEC 18013-2:2008, приложение C	Част Б1, точка 4, подточка 3)
9	Пасивно удостоверяване на автентичността	ISO/IEC 18013-3:2009, точка 8.1, данните се съхраняват в EF.SOD (Обект на защита на документа) в LDS	Част Б1, точка 5, подточка 1), буква а)
10	Основно ограничение на достъпа	ISO/IEC 18013-3:2009 и неговото изменение 1	Част Б1, точка 5, подточка 2), буква а)
	Конфигурация на основното ограничение на достъпа	ISO/IEC 18013-3:2009, приложение B.8	
11	Разширено ограничение на достъпа	Техническо ръководство TR-03110, Усъвършенствани механизми за сигурност за машинно четими документи за пътуване — разширен контрол върху достъпа (EAC), версия 1.11	Част Б1, точка 5, подточка 2), буква б)
12	Методи за изпитване	ISO 18013-4:2011	Част Б3, точка 1
13	Сертификат за сигурност	Оценка 4+ на нивото на надеждност (EAL 4+) или еквивалентна	Част Б3, точка 2
14	Функционален сертификат	Изпитване на карта с микрочип съгласно серия стандарти ISO	Част Б3, точка 3

	10373	
--	-------	--

### **ЧАСТ Б3: Процедура за ЕС одобряване на типа на включващи микрочип свидетелства за управление**

#### **1. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

Производителите, които кандидатстват за ЕС одобряване на типа на включващи микрочип свидетелства за управление, представят сертификат за сигурност и функционален сертификат.

За всяко планирано изменение в производствения процес, включително софтуер, се уведомява предварително органът, издал одобрението на типа. Органът може да изиска допълнителна информация и изпитвания, преди да приеме изменението.

Изпитванията се извършват съгласно методите, определени в позиция 12 от част Б2.

#### **2. СЕРТИФИКАТ ЗА СИГУРНОСТ**

Сигурността на микрочиповете на свидетелства за управление се оценява в съответствие с критериите, посочени в част Б2, позиция 13.

Сертификат за сигурност се предоставя единствено при успешно доказване на способността на микрочипа да устоява на опити за подправяне или изменение на данните.

#### **3. ФУНКЦИОНАЛЕН СЕРТИФИКАТ**

Функционалната оценка на включващи микрочип свидетелства за управление се извършва в лаборатория в съответствие с критериите, посочени в част Б2, позиция 14.

Държавите членки, които поставят микрочип в свидетелства за управление, гарантират, че са спазени приложимите функционални стандарти и изискванията на част Б1.

На производителя се предоставя функционален сертификат, когато е изпълнено всяко едно от следните условия:

- има валиден сертификат за сигурност за микрочипа;
- демонстрирано е съответствие с изискванията на част Б2;
- функционалните изпитвания са преминали успешно.

Отговорен за издаване на функционален сертификат е съответният орган на държавата членка. Функционалният сертификат съдържа идентификационни данни за издаващия орган, заявителя и микрочипа, както и подробен списък на изпитванията и резултатите от тях.

#### **4. СЕРТИФИКАТ ЗА ЕС ОДОБРЯВАНЕ НА ТИПА**

- (1) Образец на сертификат



Държавите членки предоставят сертификат за ЕС одобряване на типа при представяне на сертификат за сигурност и функционален сертификат, както е предвидено в настоящото приложение. Сертификатите за ЕС одобряване на типа са в съответствие с образеца в част Б4.

(2) Система за номериране

Системата на ЕС за номериране на одобрения на типа се състои от:

а) буквата „e“, последвана от отличителен номер за държавата членка, издала ЕС одобряването на типа:

- 1 за Германия;
- 2 за Франция;
- 3 за Италия;
- 4 за Нидерландия;
- 5 за Швеция;
- 6 за Белгия;
- 7 за Унгария;
- 8 за Чешката република;
- 9 за Испания;
- 12 за Австрия;
- 13 за Люксембург;
- 17 за Финландия;
- 18 за Дания;
- 19 за Румъния;
- 20 за Полша;
- 21 за Португалия;
- 23 за Гърция;
- 24 за Ирландия;
- 25 за Хърватия;
- 26 за Словения;
- 27 за Словакия;
- 29 за Естония;
- 32 за Латвия;
- 34 за България;
- 36 за Литва;
- 49 за Кипър;
- 50 за Малта;

б) буквите DL, предшествани от тире и следвани от двете цифри, указващи поредния номер на настоящото приложение или на последното

съществено техническо изменение на настоящото приложение.  
Поредният номер на настоящото приложение е 00;

- в) уникален идентификационен номер на ЕС одобряването на типа, определен от издаващата държава членка.

Пример за номер по системата на ЕС за номериране на одобрения на типа: e50-DL00 12345.

Номерът на одобрението се съхранява в микрочипа в DG 1 за всяко свидетелство за управление, в което е поставен такъв микрочип.

#### **ЧАСТ Б4: Образец на сертификат за ЕС одобряване на типа относно включващи микрочип свидетелства за управление**

Наименование на компетентния орган: ...

Уведомление относно (\*):

— одобрение

— отнемане на одобрение

на включващо микрочип свидетелство на ЕС за управление

Одобрение №: ...

1. Производствена марка или търговска марка: ...

2. Наименование на модела: ...

3. Наименование на производителя или неговия представител, където е приложимо: ...

...

4. Адрес на производителя или неговия представител, където е приложимо: ...

...

5. Доклади за лабораторни изпитвания:

5.1. Сертификат за сигурност №: ... Дата: ...

Издаден от: ...

5.2. Функционален сертификат №: ... Дата: ...

Издаден от: ...

6. Дата на одобрението: ...

7. Дата на отнемане на одобрението: ...

8. Място: ...

9. Дата: ...

10. Описателни документи в приложение: ...

11. Подпис: ...

(\*). Поставете отметка в съответното квадратче.



## ЧАСТ В: СПЕЦИФИКАЦИИ ЗА МОБИЛНОТО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- (1) Приложенията за мобилни свидетелства за управление са достъпни за най-често срещаните мобилни операционни системи и предоставят на оправомощените лица най-малко следните характеристики:
  - а) извличане и запамятвяване на данни или буквено-цифров указател за извличането им, позволяващ да се докажат правата на управление на дадено лице;
  - б) изобразяване и предаване на тези данни или на буквено-цифровия указател за извличането им.
- (2) Приложението и другите съответни системи трябва да отговарят на стандарта ISO/IEC 18013-5 за мобилните свидетелства за управление и на Регламент (ЕС) № 910/2014.
- (3) За целите на настоящото приложение притежателят на мобилно свидетелство за управление, издадено в съответствие с настоящата директива, се счита за негов упълномощен ползвател само когато е идентифициран като такъв. Основното средство за идентификация е електронната идентификация. За електронната идентификация на такива лица се приемат най-малко всички средства за електронна идентификация, посочени в Регламент (ЕС) № 910/2014.
- (4) Съответната национална система е компетентният регистър на свидетелствата за управление в държавата членка, в която притежателят на свидетелството за управление е установил обичайното си пребиваване.
- (5) Приложението позволява на притежателя на свидетелството за управление да извлече от съответната национална система проверими данни, съдържащи посочената в част Г информация, и токен за еднократна употреба. Когато част от информацията, посочена в част Г, не е налична в националната система, притежателят на свидетелството за управление може да извлече липсващите елементи от данни чрез други сигурни средства (например фотографията на притежателя от неговия биометричен паспорт чрез комуникация в близката зона (на полето)).

Приложението позволява автоматично или ръчно актуализиране на проверимите данни (данните за притежателя, които се съдържат в свидетелството за управление съгласно част Г) от съответната национална система на държавата членка на обичайно пребиваване. Приложението не позволява използването на никакви други средства за модифициране на извлечените данни.

Приложението позволява на притежателя на свидетелството за управление да изобразява или да предава на трета страна всички данни или част от данните, съдържащи се в мобилното свидетелство за управление. Компетентните органи на държавите членки имат право да извличат данните, съдържащи се в мобилните свидетелства за управление, с цел установяване на правата на управление на притежателя на свидетелството за управление (проверка).

Приложението позволява на притежателя на свидетелството за управление да предаде на трета страна токен за еднократна употреба, извлечен от национална

система. Този токен може да се използва от получаващата страна за извличане на информацията, посочена в част Г, от съответната национална система, ако получаващата страна е била оправомощена от съответната държава членка. На компетентните органи на държавите членки се разрешава достъп до националните системи на другите държави членки. Държавите членки гарантират, че след като данните на притежателя на свидетелството за управление бъдат проверени, предадените данни не се запазват.

Информацията, предадена пряко от приложението или извлечена с токена за еднократна употреба, позволява на компетентните органи да определят правата на управление на притежателя на мобилно свидетелство за управление (проверка), включително всички ограничения, приложими в Съюза или на територията на дадена държава членка. Държавите членки не считат данните за валидни, когато са били извлечени повече от 7 дни преди времето на проверката или когато номерът на свидетелството за управление е включен в списъка на отменените свидетелства за управление, управляван от държавата членка, издала мобилното свидетелство за управление. Списъкът на отменените свидетелства за управление съдържа информация за всички свидетелства за управление, които вече не дават право на притежателите им да упражняват правото си на управление.

- (6) Чрез дерогация от Регламент (ЕС) № 910/2014 и единствено с цел да се даде възможност на притежателя на мобилно свидетелство за управление да докаже правото си на управление в такива ситуации, характеристиките за изобразяване и предаване на данните или токена за еднократна употреба остават на разположение, в случай че данните за идентификация на лицето, свързани с европейските портфейли за цифрова самоличност, както е посочено в член 3 от същия регламент, са невалидни.
- (7) Националните системи не съхраняват или обработват искане, основано на горепосочения токен за еднократна употреба, за цел, различна от прилагането на разпоредбите на настоящата директива. За тази цел може да се използва мрежата на ЕС за свидетелства за управление, посочена в член 19.
- (8) Притежателите на мобилни свидетелства за управление имат възможност да подновяват, подменят или заменят своите свидетелства за управление в Съюза чрез приложението или чрез специален портал за цифрови услуги, предоставен от държавите членки.

## ЧАСТ Г: ДАННИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ВЪВЕДЕНИ В СВИДЕТЕЛСТВОТО НА ЕС ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- (1) Отличителните знаци на държавите членки, които издават свидетелството за управление, са както следва:

B: Белгия

BG: България

CZ: Чешка република

DK: Дания

D: Германия

EST: Естония

GR: Гърция

E: Испания

F: Франция

HR: Хърватия

IRL: Ирландия

I: Италия

CY: Кипър

LV: Латвия

LT: Литва

L: Люксембург

H: Унгария

M: Малта

NL: Нидерландия

A: Австрия

PL: Полша

P: Португалия

RO: Румъния

SLO: Словения

SK: Словакия

FIN: Финландия

S: Швеция

- (2) Думите „свидетелство за управление“, които се отпечатват върху свидетелствата за управление на езика(езиците) на държавите членки, са следните:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Licenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

- (3) Специфичната информация за издаденото свидетелство за управление, е както следва:

Поле	Информация
1	фамилно име на притежателя
2	друго(и) име(на) на притежателя
3	дата и място на раждане
4a	дата на издаване на свидетелството за управление
4b	дата на изтичане на свидетелството за управление или тире, ако свидетелството за управление е валидно за неопределено време съгласно разпоредбата на член 10, параграф 2, втора алинея

4c	наименование на издаващия орган
4d	различен номер от този в поле 5, за административни цели (не е задължително)
5	номер на свидетелството за управление
6	снимка на притежателя
7	подпис на притежателя
8	място на постоянно пребиваване или пощенски адрес (не е задължително)
9	категория на превозното(ите) средство(а), което(които) притежателят има право да управлява (националните категории се отпечатват в различен тип от хармонизираните категории)

(4) Специфичната информация за категориите на издаденото свидетелство за управление, е както следва:

Поле	Информация
9	категория на превозното(ите) средство(а), което(които) притежателят има право да управлява (националните категории се отпечатват в различен тип от хармонизираните категории)
10	дата на първо издаване за всяка категория (тази дата трябва да бъде повторена в новото свидетелство за управление в случай на последващо подменяне или заменяне); всяко от полетата на датата се изписва с две цифри и в следната последователност: ден.месец.година (ДД.ММ.ГГ)
11	дата на изтичане за всяка категория; всяко от полетата на датата се изписва с две цифри и в следната последователност: ден.месец.година (ДД.ММ.ГГ)
12	допълнителна(и) информация/ограничение(я), представена(и) под формата на код срещу съответната категория, както е посочено в част Д

Когато код, посочен в част Д, се прилага за всички категории, за които е издадено свидетелството за управление, той може да се отпечата в полета 9, 10 и 11.

(5) Специфичната информация за администрирането на издаденото свидетелство за управление, е както следва:

Поле	Информация
13	възможно вписване от държавата членка домакин на информация,



	която е от съществено значение за администрирането на свидетелството за управление при прилагане на параграф 4, буква а) от част А1;
14	<p>възможно вписване от държавата членка, издаваща свидетелството за управление, на информация, която е от съществено значение за администрирането на свидетелството за управление или е свързана с пътната безопасност (не е задължително). Ако информацията е свързана с едно от полетата, определени в настоящото приложение, тя се предхожда от номера на въпросното поле.</p> <p>С изрично писмено съгласие на притежателя информация, която не е свързана с администрирането на свидетелството за управление или с пътната безопасност, може също да бъде добавена в това поле; такова добавяне по никакъв начин не променя използването на образца като свидетелство за управление.</p>

## ЧАСТ Д: КОДОВЕ НА СЪЮЗА И НАЦИОНАЛНИ КОДОВЕ

Кодове от 01 до 99 са хармонизирани кодове на Европейския съюз

*ВОДАЧ (Медицински причини)*

01		Корекция и/или защита на зрението
	01.01.	Очила
	01.02.	Контактна(и) леща(и)
	01.05.	Очна превръзка
	01.06.	Очила или контактни лещи
	01.07.	Специфично оптично помощно средство
02		Слухов апарат/говорен апарат
03		Протеза/ортопедичен апарат на крайниците
	03.01.	Протеза/ортопедичен апарат на горните крайници
	03.02.	Протеза/ортопедичен апарат на долните крайници

### *ПРИСПОСОБЯВАНИЯ НА ПРЕВОЗНОТО СРЕДСТВО*

10		Модифициран предавателен механизъм
	10.02.	Автоматично избиране на предавателно отношение
	10.04.	Приспособено устройство за управление на предаването
15		Модифициран съединител
	15.01.	Приспособен педал на съединителя
	15.02.	Съединител с ръчно задействане
	15.03.	Автоматичен съединител
	15.04.	Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на педала на съединителя
20		Модифицирани спирачни уредби
	20.01.	Приспособен спирачен педал
	20.03.	Спирачен педал, подходящ за използване с ляв крак

	20.04.	Плъзгащ спирачен педал
	20.05.	Наклонян спирачен педал
	20.06.	Спирачка с ръчно задействане
	20.07.	Задействане на спирачката с максимално усилие от ... N <sup>1</sup> (например: „20.07(300 N) <sup>1</sup> “)
	20.09.	Приспособена ръчна спирачка за паркиране
	20.12.	Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на спирачния педал
	20.13.	Спирачка, задействана с коляно
	20.14.	Задействане на спирачната уредба, подпомагано от външна сила
25		Модифицирана уредба за подаване на газ
	25.01.	Приспособен педал на газта
	25.03.	Наклонян педал на газта
	25.04.	Устройство за подаване на газ с ръчно задействане
	25.05.	Устройство за подаване на газ, задействано с коляно
	25.06.	Задействане на подаването на газ, подпомагано от външна сила
	25.08.	Педал на газта отляво
	25.09.	Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на педала на газта
31		Приспособявания на педали и предпазители за педали
	31.01.	Допълнителен комплект паралелни педали
	31.02.	Педали на (или почти на) едно и също ниво
	31.03.	Мярка за предотвратяване на блокирането или задействането на педала на газта и спирачния педал, когато педалите не се задействат с крак
	31.04.	Повдигнат под

<sup>1</sup> Това усилие показва способността на водача да задейства уредбата.

32		Комбинирани уредби от работна спирачка и устройство за подаване на газ
	32.01.	Устройство за подаване на газ и работна спирачка като комбинирана уредба, задействана с една ръка

	32.02.	Устройство за подаване на газ и работна спирачка като комбинирана уредба, задействана чрез външна сила
33		Комбинирани уредби от работна спирачка, устройство за подаване на газ и кормилно управление
	33.01.	Устройство за подаване на газ, работна спирачка и кормилно управление като комбинирана уредба — задействане чрез външна сила с една ръка
	33.02.	Устройство за подаване на газ, работна спирачка и кормилно управление като комбинирана уредба — задействане чрез външна сила с две ръце
35		Модифицирано контролно табло (ключове за светлини, чистачки на предното стъкло/устройство за измиване на предното стъкло, клаксон, пътепоказатели и т.н.)
	35.02.	Устройства за управление, които могат да се използват, без да се пуска кормилният механизъм
	35.03.	Устройства за управление, които могат да се използват, без кормилният механизъм да се пуска с лявата ръка
	35.04.	Устройства за управление, които могат да се използват, без кормилният механизъм да се пуска с дясната ръка
	35.05.	Устройства за управление, които могат да се използват, без да се пускат кормилният механизъм и механизмите за подаване на газ и за спиране
40		Модифицирана кормилна уредба
	40.01.	Кормилна уредба с максимално усилие за задействане ... N <sup>2</sup> (например „40.01(140 N)“)
	40.05.	Приспособен волан (по-широка и/или дебела секция на волана, волан с намален диаметър и т.н.)
	40.06.	Приспособено положение на волана
	40.09.	Кормилно управление с крака
	40.11.	Подпомагащо устройство на волана
	40.14.	Алтернативна приспособена кормилна уредба, задействана с една длан/ръка

<sup>2</sup>

Това усилие показва способността на водача да задейства уредбата.

	40.15.	Алтернативна приспособена кормилна уредба, задействана с две длани/ръце
42		Модифицирани устройства за задно виждане/виждане встрани
	42.01.	Приспособено устройство за задно виждане
	42.03.	Допълнително вътрешно устройство, позволяващо виждане встрани
	42.05.	Устройство за виждане на мъртвата зона
43		Място за сядане на водача
	43.01.	Седалка на водача на височина за добро наблюдение и на нормално разстояние от волана и педалите
	43.02.	Седалка на водача, приспособена към формата на тялото
	43.03.	Седалка на водача със странична опора за добра стабилност в седнало положение
	43.04.	Седалка на водача с подлакътник
	43.06.	Приспособен предпазен колан
	43.07.	Тип предпазен колан с опора за добра стабилност
44		Изменения за мотоциклети (използването на подкод е задължително)
	44.01.	Спирачка с единично задействане
	44.02.	Приспособена спирачка за предно колело
	44.03.	Приспособена спирачка за задно колело
	44.04.	Приспособено устройство за подаване на газ
	44.08.	Височина на седалката, позволяваща на водача в седнало положение да постави двата си крака едновременно на земята и да запази равновесие на мотоциклета по време на спиране и при заставане в изправено положение
	44.09.	Максимално усилие за задействане на спирачката за предното колело ... N <sup>3</sup> (например „44.09(140 N)“)

3

Това усилие показва способността на водача да задейства уредбата.

	44.10.	Максимално усилие за задействане на спирачката за задното колело ... N <sup>4</sup> (например „44.10(240 N)“)
	44.11.	Приспособена опора за крака
	44.12.	Приспособена ръкохватка
45		Мотоциклет само с кош
46		Само триколесни превозни средства
47		Ограничено до превозни средства с повече от две колела, които не изискват запазване на равновесие от страна на водача за потегляне, спиране и стоене в изправено положение
50		Ограничено до специфичен номер на превозното средство/шасито (идентификационен номер на превозно средство, VIN)

Букви, използвани в съчетание с кодове от 01 до 44 за по-нататъшна спецификация:

- a ляво
- b дясно
- c ръка (до китката)
- d крак
- e среда
- f ръка
- g палец

#### КОДОВЕ ЗА ОГРАНИЧЕНО ПРАВОУПРАВЛЕНИЕ

60		Незадължителни съответствия
	60.01.	На притежателя се предоставя незадължителното съответствие, посочено в член 9, параграф 3, буква а)
	60.02.	На притежателя се предоставя незадължителното съответствие, посочено в член 9, параграф 3, буква б)
	60.03.	Правата за управление по категория В1 са ограничени до превозните средства, посочени в член 9, параграф 4, буква в)
61		Ограничено до дневни пътувания (например един час

<sup>4</sup> Това усилие показва способността на водача да задейства уредбата.

		след изгрева на слънцето и един час преди залез)
62		Ограничено до пътувания в рамките на радиус от ... km от местопребиваването на притежателя или само в рамките на града/региона
63		Управление без пътници
64		Ограничено до пътуване със скорост, не по-висока от ... km/h
65		Управление, разрешено само когато водачът е придружаван от притежател на свидетелство за управление за поне еквивалентна категория
66		Без ремарке
67		Без управление по магистрали
68		Без алкохол
69		Ограничено до управление на превозни средства, оборудвани с устройство за отчитане и блокиране на двигателя на автомобила при наличие на алкохол, в съответствие с EN 50436. Посочването на дата на изтичане на срока на валидност не е задължително (например „69“ или „69(1.1.2016 г.)“)

#### АДМИНИСТРАТИВНИ ВЪПРОСИ

70		Замяна на свидетелство за управление № ..., издадено от ... (отличителен знак на ЕС/ООН в случай на трета държава; например „70.0123456789.NL“)
71		Дубликат на свидетелство за управление № ..., издадено от ... (отличителен знак на ЕС/ООН в случай на трета държава; например „71.987654321.HR“)
73		Ограничено до превозни средства от категория В от типа четириколесни моторни превозни средства (В1)
78		Ограничено до превозни средства с автоматична предавателна кутия
79		Ограничено до превозни средства, които отговарят на посочените в скоби спецификации за прилагането на член 19 от настоящата директива
	79.01.	Ограничено до двуколесни превозни средства с кош или без кош



	79.02.	Ограничено до триколесни или леки четириколесни превозни средства от категория АМ
	79.03.	Ограничено до триколесни превозни средства
	79.04.	Ограничено до триколесни превозни средства, образуващи състав с ремарке, с максимално допустима маса, непревишаваща 750 kg
	79.05.	Мотоциклет от категория А1 с отношение мощност/тегло над 0,1 kW/kg
	79.06.	Превозно средство от категория ВЕ, когато максимално допустимата маса на ремаркетото превишава 3 500 kg
80		Ограничено до ненавършили 24 години притежатели на свидетелство за управление на превозно средство от категория А от типа триколесни моторни превозни средства
81		Ограничено до ненавършили 21 години притежатели на свидетелство за управление на превозно средство от категория А от типа двуколесни мотоциклети
95		Водач, който притежава удостоверение за професионална компетентност, отговарящо на задължението за професионална пригодност, предвидено с Директива (ЕС) 2022/2561 до ... (например „95(1.1.12 г.)“)
96		Превозни средства от категория В, образуващи състав с ремарке с максимално допустима маса, превишаваща 750 kg, когато максимално допустимата маса на такъв състав превишава 3 500 kg, но не превишава 4 250 kg
97		Няма право да управлява превозно средство от категория С1, което попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 165/2014 на Европейския парламент и на Съвета <sup>5</sup>
98		
	98.01	Водачът се счита за нов водач и спрямо него се прилагат условията на изпитателния срок. В случай че

<sup>5</sup> Регламент (ЕС) № 165/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно тахографите в автомобилния транспорт, за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт (ОВ L 060, 28.2.2014 г., стр. 1).

		свидетелството за управление е заменено, подновено или подменено, кодът се допълва с крайната дата на изпитателния срок (например 98.01.13.04.2028)
	98.02	Притежателят отговаря на условията за схемата за управление с придружител, докато навърши 18 години

Кодове 100 и нагоре са национални кодове, валидни само за управление на територията на държавата членка, която е издала свидетелството за управление.

## **ПРИЛОЖЕНИЕ II**

### **МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПИТИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПОВЕДЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО СЪС СИЛОВО ЗАДВИЖВАНЕ**

#### **I. МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПИТИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ**

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че кандидатите за свидетелства за управление притежават знанията и уменията и имат поведението, изисквани за управление на превозно средство със силово задвижване. Изпитът, въведен за тази цел, трябва да се състои от:

- теоретичен изпит;
- след успешно участие в теоретичния изпит — изпит за проверка на уменията и поведението.

Условията за провеждане на тези изпити са определени по-долу.

#### **A. ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ**

##### **1. Форма**

Избраната форма е такава, че да се провери дали кандидатът притежава необходимите знания по темите, изброени в точки 2, 3 и 4.

Кандидат за свидетелство за управление за една категория, който е издържал теоретичен изпит за свидетелство за управление за друга категория, може да бъде освободен от общите разпоредби на точки 2, 3 и 4.

##### **2. Съдържание на теоретичния изпит за всички категории превозни средства**

Задават се въпроси по всяка от темите, изброени в посочените по-долу точки, като съдържанието и формата на въпросите се оставя на преценката на всяка държава членка:

- а) правила за движение по пътищата:
  - по-специално по отношение на пътни знаци, маркировка, сигнализация, предимство и ограничения на скоростта;
- б) водачът:
  - значение на постоянната бдителност и отношението към останалите участници в движението по пътищата, включително участници с микромобилност;
  - общо възприемане, включително осъзнаване на опасностите, преценка и вземане на решение, особено времето за реакция, както и промени на поведението при управление под въздействието на алкохол, наркотични вещества и лекарствени продукти, психическо състояние и умора;
- в) пътят:
  - най-важните принципи относно спазването на безопасна дистанция между превозните средства, спиращия път и поведението на пътя при различни метеорологични и пътни условия;

- рискови за управлението фактори, свързани с различни пътни условия, включително осъзнаване и предвиждане на опасностите, по-специално когато те се променят при промяна на времето и през часовете на деня или нощта;
- характеристики на различните видове пътища и съответните нормативни изисквания;
- безопасно управление при преминаване през тунели;
- г) други участници в движението по пътищата:
  - специфични рискови фактори, свързани с липсата на опит на другите участници в пътното движение, по-специално при уязвимите участници в движението по пътищата, които се ползват с по-ниска степен на защита при движението в сравнение с ползвателите на моторни превозни средства, като автомобили, автобуси и камиони, и които са пряко изложени на въздействието на силите при сблъсък. Тази категория включва пешеходци, велосипедисти, ползватели на двуколесни превозни средства, ползватели на устройства за лична мобилност и лица с увреждания или с намалена подвижност и ориентация;
  - рискове, свързани с движението и управлението на различни типове превозни средства и различните зрителни полета на водачите им, включително превозни средства с усъвършенствани системи за подпомагане на управлението и други функции за автоматизация;
- д) общи правила и регламенти и други въпроси:
  - правила относно административните документи, изисквани за използване на превозните средства;
  - общи правила, които определят поведението на водача при произшествие (поставяне на предупредителни устройства и включване на сигнализация) и мерките, които водачът при необходимост може да предприеме в помощ на пострадали при пътнотранспортно произшествие;
  - фактори за безопасност, свързани с превозното средство, пътя и превозваните лица;
  - познавателни аспекти във връзка с безопасността, свързани с превозните средства на алтернативно гориво;
- е) необходими предпазни мерки при слизване от превозното средство;
- ж) механични аспекти във връзка с пътната безопасност; кандидатите трябва да са в състояние да откриват най-често срещаните повреди, по-специално в кормилната уредба, окачването и спирачната уредба, гумите, светлините и пътепоказателите, светлоотражателите, огледалата за задно виждане, предното стъкло и чистачките на предното стъкло, изпускателната уредба, предпазните колани и устройството за звукова сигнализация;
- з) оборудване за безопасност на превозното средство и по-специално използване на предпазни колани, облегалки за глава, оборудване за обезопасяване на деца и зареждане на електрически превозни средства;

- и) правила и аспекти относно използването на превозните средства във връзка с околната среда, включително по отношение на електрическите превозни средства: подходящо използване на устройства за звуково предупреждение, умерено потребление на гориво/енергия, ограничаване на емисиите (емисии на парникови газове, замърсители на въздуха, шум и пластмасови микрочастици от износването на гумите и пътищата и т.н.).

### **3. Специфични разпоредби относно категории A1, A2 и A**

Задължителна проверка на общите знания относно:

- а) използване на защитна екипировка, като ръкавици, ботуши, дрехи и предпазна каска;
- б) видимост на мотоциклетистите за другите участници в движението по пътищата;
- в) рискови фактори, свързани с различните пътни условия, определени по-горе, като се обръща допълнително внимание на хлъзгави участъци, като капаци на канализационни шахти, пътни маркировки, като линии и стрелки, трамвайни релси;
- г) механични аспекти във връзка с пътната безопасност, определени по-горе, като се обръща допълнително внимание на превключвателя за аварийно спиране, нивата на маслата и на веригата.

### **4. Специфични разпоредби относно категории C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E**

(1) Задължителна проверка на общите знания относно:

- а) правила за часовете на управление и периодите на почивка, както са определени в Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета<sup>1</sup>; използване на контролните уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014;
- б) правила относно съответния вид транспорт: стоки или пътници;
- в) документи на превозното средство и транспортни документи, изисквани за национален и международен превоз на стоки и пътници;
- г) какво да бъде поведението в случай на произшествие; знания за мерките, които следва да се предприемат след произшествие или подобно събитие, включително спешни действия, като евакуиране на пътници и основни знания за оказване на първа помощ;
- д) предпазни мерки, които следва да се предприемат при сваляне и замяна на колелата;
- е) правила относно теглото и размерите на превозното средство; правила относно ограничителите на скоростта;
- ж) ограничаване на зрителното поле, причинено от характеристиките на превозните средства;

---

<sup>1</sup> Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт, за изменение на Регламенти (ЕИО) № 3821/85 и (ЕО) № 2135/98 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета (ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 1).

- з) разчитане на пътна карта, планиране на маршрут, включително използване на електронни навигационни системи (не е задължително);
  - и) фактори за безопасност, свързани с товаренето на превозното средство: контролиране на товара (подреждане и закрепване), трудности при различни видове товар (например течности, висящи товари, ...), товарене и разтоварване на стоки и използване на оборудване за товарене (само за категории C, CE, C1, C1E);
  - й) отговорност на водача по отношение на превоза на пътници; удобство и безопасност на пътниците; транспортиране на деца; необходими проверки преди потегляне; всички видове автобуси са част от теоретичния изпит (градски и междуградски автобуси, автобуси със специални размери, ...) (само за категории D, DE, D1, D1E);
  - к) държавите членки могат да освобождават кандидатите за свидетелство за управление на превозни средства от категория C1 или C1E извън приложното поле на Регламент (ЕС) № 165/2014 от демонстриране на техните знания по темите, изброени в точка 4, подточка 1), букви а)–в).
- (2) Задължителна проверка на общите знания за следните допълнителни разпоредби относно категории C, CE, D и DE:
- а) принципи на конструкцията и функционирането на: двигатели с вътрешно горене, течности (например масло на двигателя, охладителна течност, течност за измиване на стъклата), горивна уредба, електрическа уредба, запалителна уредба, уредба на силовото предаване (съединител, предавателна кутия и т.н.);
  - б) смазване и защита с антифриз;
  - в) принципи на конструкцията, поставянето, правилното използване и грижите за гумите;
  - г) принципи на видовете, експлоатацията, основните части, свързването, използването и ежедневната поддръжка на спирачното оборудване и регулаторите на скоростта и използване на спирачки с антиблокираща система;
  - д) принципи на видовете, експлоатацията, основните части, свързването, използването и ежедневната поддръжка на прикачните системи (само за категории CE, DE);
  - е) методи за установяване на причините за повреди;
  - ж) планова поддръжка на превозните средства и необходими текущи ремонти;
  - з) отговорност на водача по отношение на получаването, превоза и доставката на стоки в съответствие с договорените условия (само за категории C, CE).

## Б. ИЗПИТ ЗА ПРОВЕРКА НА УМЕНИЯТА И ПОВЕДЕНИЕТО

### 5. Превозното средство и неговото оборудване

- (1) Силово предаване на превозното средство

- а) Управлението на превозно средство с ръчна предавателна кутия се разрешава при успешно положен изпит за проверка на уменията и поведението, проведен на превозно средство с ръчна предавателна кутия.

„Превозно средство с ръчна предавателна кутия“ означава превозно средство, при което е налице педал за съединителя (или ръчно задействан лост за категории А, А2 и А1), и той трябва да бъде задействан от водача при потегляне или спиране на превозното средство и смяна на предавките.

- б) Превозни средства, които не отговарят на критериите, определени в точка 5, подточка 1), буква а), се считат за превозни средства с автоматична предавателна кутия.

Без да се засягат разпоредбите на точка 5, подточка 1), буква в), ако даден кандидат положи изпита за проверка на уменията и поведението на превозно средство с автоматична предавателна кутия, това се записва във всяко свидетелство за управление, издадено въз основа на такъв изпит, със съответния код на Съюза, предвиден в приложение I, част Д. Свидетелствата за управление с това обозначение се използват само за управление на превозни средства с автоматична предавателна кутия.

- в) Кодът на Съюза, поставен на свидетелство за управление на превозно средство от категория А1, А2, А, В1, В и ВЕ, издадено въз основа на изпит за проверка на уменията и поведението, положен на превозно средство с автоматична предавателна кутия, се премахва, ако притежателят положи специален изпит за проверка на уменията и поведението или премине специално обучение.

Държавите членки вземат необходимите мерки за:

- i) одобряване и осъществяване на надзор на специалното обучение; или
- ii) организиране на специалния изпит за проверка на уменията и поведението.

Превозните средства, използвани за обучението или изпита, обхванати от настоящата точка, трябва да бъдат с ръчна предавателна кутия и да попадат в категорията на свидетелството за управление, за която участниците са кандидатствали.

Продължителността на изпита за проверка на уменията и поведението и изминатото разстояние трябва да са достатъчни, за да се оценят уменията и поведението, определени в точка 6 или 7 от настоящото приложение, като се обръща особено внимание на функционирането на силовото предаване на превозното средство.

В обучението се съдържат всички аспекти, обхванати в точка 6 или 7 от настоящото приложение, като се обръща особено внимание на функционирането на силовото предаване на превозното средство. Всеки участник изпълнява практическите компоненти на обучението и демонстрира своите умения и поведение по обществени пътища. Продължителността на обучението на водача е най-малко 7 часа.

- г) Специални разпоредби относно превозни средства от категория ВЕ, С, СЕ, С1, С1Е, D, DE, D1 и D1Е

Държавите членки могат да решат, че ограничението до превозни средства с автоматична скоростна кутия не се вписва в свидетелството за управление за превозно средство от категория BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 или D1E, посочено в точка 5, подточка 1), буква б), когато кандидатът вече притежава свидетелство за управление, получено на превозно средство с ръчна предавателна кутия, от поне една от следните категории: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E и е извършил действията, описани в точка 8, подточка 4), по време на изпита за проверка на уменията и поведението.

- (2) Използваните превозни средства за изпитите за проверка на уменията и поведението отговарят на минималните критерии, посочени по-долу. Държавите членки могат да предвидят по-строги критерии или да добавят нови. Държавите членки могат да прилагат за превозни средства от категория A1, A2 и A, използвани при изпита за проверка на уменията и поведението, допустимо отклонение от  $5 \text{ cm}^3$  под изисквания минимален работен обем на цилиндъра(ите) на двигателя.

а) Категория A1:

Мотоциклет от категория A1 без кош с мощност, непревишаваща 11 kW, и с отношение мощност/тегло, непревишаващо 0,1 kW/kg, който е в състояние да развие скорост не по-ниска от 90 km/h.

Ако мотоциклетът се задвижва от двигател с вътрешно горене, работният обем на цилиндъра(ите) на двигателя е поне  $120 \text{ cm}^3$ .

Ако мотоциклетът се задвижва от електродвигател, отношението мощност/тегло на превозното средство е поне 0,08 kW/kg;

б) Категория A2:

Мотоциклет без кош с мощност най-малко 20 kW, но непревишаваща 35 kW, и с отношение мощност/тегло, непревишаващо 0,2 kW/kg.

Ако мотоциклетът се задвижва от двигател с вътрешно горене, работният обем на двигателя е поне  $250 \text{ cm}^3$ .

Ако мотоциклетът се задвижва от електродвигател, отношението мощност/тегло на превозното средство е поне 0,15 kW/kg;

в) Категория A:

Мотоциклет без кош, чиято маса в ненатоварено състояние е над 180 kg, с мощност поне 50 kW. От държавата членка може да бъде прието допустимо отклонение от 5 kg под изискваната минимална маса.

Ако мотоциклетът се задвижва от двигател с вътрешно горене, работният обем на двигателя е поне  $600 \text{ cm}^3$ .

Ако мотоциклетът се задвижва от електродвигател, отношението мощност/тегло на превозното средство е поне 0,25 kW/kg.

г) Категория B:

Четириколесно превозно средство от категория B, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 100 km/h;

д) Категория BE:



Състав от изпитно превозно средство от категория В и ремарке с максимално допустима маса не по-малка от 1 000 kg, който е в състояние да развие скорост не по-ниска от 100 km/h и не попада в категория В; товарното отделение на ремаркетото се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е широко и високо най-малко колкото моторното превозно средство; тялото с форма на затворена кутия може също така да бъде малко по-тясно от моторното превозно средство, при условие че погледът назад е възможен само с използването на външните огледала за задно виждане на моторното превозно средство; ремаркетото се представя с минимум 800 kg действителна обща маса;

е) Категория В1:

Четириколесно моторно превозно средство, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 60 km/h;

ж) Категория С:

Превозно средство от категория С с максимално допустима маса не по-малка от 12 000 kg, с дължина най-малко 8 m и широчина най-малко 2,40 m, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено е със спирачки с антиблокираща система и е оборудвано с контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014; товарното отделение се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е широко и високо най-малко колкото кабината; превозното средство се представя с минимум 10 000 kg действителна обща маса;

з) Категория СЕ:

Или съчленено превозно средство, или състав от изпитно превозно средство от категория С и ремарке с дължина най-малко 7,5 m; както съчлененото превозно средство, така и съставът имат максимално допустима маса не по-малка от 20 000 kg, дължина най-малко 14 m и широчина най-малко 2,40 m, в състояние са да развият скорост не по-ниска от 80 km/h, снабдени са със спирачки с антиблокираща система и са оборудвани с контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014; товарното отделение се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е широко и високо най-малко колкото кабината; както съчлененото превозно средство, така и съставът се представят с минимум 15 000 kg действителна обща маса;

и) Категория С1:

Превозно средство от подкатегория С1 с максимално допустима маса не по-малка от 4 000 kg и дължина най-малко 5 m, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено е със спирачки с антиблокираща система и е оборудвано с контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014; товарното отделение се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е широко и високо най-малко колкото кабината;

й) Категория С1Е:

Състав от изпитно превозно средство от подкатегория С1 и ремарке с максимално допустима маса не по-малка от 1 250 kg; този състав е с

дължина най-малко 8 m и е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; товарното отделение на ремаркетото се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е широко и високо най-малко колкото кабината; тялото с форма на затворена кутия може също така да бъде малко по-тясно от кабината, при условие че погледът назад е възможен само с използването на външните огледала за задно виждане на моторното превозно средство; ремаркетото се представя с минимум 800 kg действителна обща маса;

к) Категория D:

Превозно средство от категория D с дължина най-малко 10 m и широчина най-малко 2,40 m, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено е със спирачки с антиблокираща система и е оборудвано с контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014;

л) Категория DE:

Състав от изпитно превозно средство от категория D и ремарке с максимално допустима маса не по-малка от 1 250 kg и с широчина най-малко 2,40 m, който е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; товарното отделение на ремаркетото се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е най-малко 2 m широко и 2 m високо; ремаркетото се представя с минимум 800 kg действителна обща маса;

м) Категория D1:

Превозно средство от подкатегория D1 с максимално допустима маса не по-малка от 4 000 kg и дължина най-малко 5 m, което е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; снабдено е със спирачки с антиблокираща система и е оборудвано с контролни уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014;

н) Категория D1E:

Състав от изпитно превозно средство от подкатегория D1 и ремарке с максимално допустима маса не по-малка от 1 250 kg, който е в състояние да развие скорост не по-ниска от 80 km/h; товарното отделение на ремаркетото се състои от тяло с форма на затворена кутия, което е най-малко 2 m широко и 2 m високо; ремаркетото се представя с минимум 800 kg действителна обща маса;

## **6. Подлежащи на изпитване умения и поведение за категории A1, A2 и A**

(1) Подготовка и техническа проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност

Кандидатите трябва да демонстрират, че могат да подготвят превозното средство за безопасно кормуване, като покрият следните изисквания:

- а) да поставят защитната екипировка, като ръкавици, ботуши, дрехи и предпазна каска;
- б) да извършат проверка на случаен принцип на състоянието на гумите, спирачките, кормилната уредба, превключвателя за аварийно спиране (ако е приложимо), веригата, нивата на маслата, светлините,

светлоотражателите, пътепоказателите и устройството за звукова сигнализация.

(2) Специални маневри, подлежащи на изпитване по отношение на пътната безопасност:

- а) поставяне на мотоциклета на стойката му, снемане от нея и придвижването му без помощта на двигателя, като водачът ходи отстрани на превозното средство;
- б) паркиране на мотоциклета, като той се поставя на стойката му;
- в) най-малко две маневри, които се извършват на ниска скорост, включително слаломирание; това позволява да се оцени умението при работа със съединителя в комбинация със спирачката, запазването на равновесие, посоката на погледа, положението на мотоциклета и положението на стъпалата върху стъпенките;
- г) най-малкото две маневри, които се извършват на по-висока скорост, от които една маневра на втора или трета предавка при най-малко 30 km/h и една маневра за избягване на препятствие при минимална скорост от 50 km/h; това позволява да се оцени умението във връзка с положението на мотоциклета, посоката на погледа, запазването на равновесие, техниката на управление и техниката на смяна на предавките;
- д) спиране: изпълняват се най-малко две упражнения за спиране, включително аварийно спиране при минимална скорост от 50 km/h; това позволява да се оцени умението при работа с предната и задната спирачка, посоката на погледа и положението на мотоциклета.

(3) Поведение при участие в пътното движение

Кандидатите изпълняват всяко едно от следните действия в ситуации на нормално пътено движение напълно безопасно, като вземат всички необходими предпазни мерки:

- а) потегляне: след паркиране, след спиране в пътното движение; напускане на пътното платно;
- б) кормуване по прави пътища; разминаване с идващи насреща превозни средства, включително в тесни пространства;
- в) кормуване с вземане на завои;
- г) кръстовища: подхождане към и пресичане на пресечки и пътни възли;
- д) смяна на посоката: завиване наляво и надясно; смяна на пътните ленти;
- е) подхождане към/излизане от магистрала или подобни пътища (ако такива са налични): включване в движението от лентата за ускорение; напускане чрез лентата за намаляване на скоростта;
- ж) изпреварване/разминаване: изпреварване на други превозни средства (ако е възможно); кормуване покрай препятствия, например паркирани коли; изпреварване от страна на други превозни средства (ако е целесъобразно);
- з) специални елементи и характеристики на пътя (ако такива са налични): кръгови кръстовища; прелези; трамвайни/автобусни спирки; пешеходни пътеки; кормуване по дълги отсечки с наклон нагоре/надолу; тунели;

- и) реагиране и предвиждане на опасни ситуации с използване на симулатори;
- й) вземане на необходимите предпазни мерки при слизане от превозното средство.

## **7. Подлежащи на изпитване умения и поведение за категории В, В1 и ВЕ**

### **(1) Подготовка и техническа проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност**

Кандидатите трябва да демонстрират, че могат да подготвят превозното средство за безопасно управление, като покрият следните изисквания:

- а) регулиране на седалката така, че да осигури правилно седнало положение;
- б) регулиране на огледалата за задно виждане, предпазните колани и облегалките за глава, ако такива са налични;
- в) проверка дали вратите са затворени;
- г) извършване на проверка на случаен принцип на състоянието на гумите, кормилната уредба, спирачките, течностите (например масло на двигателя, охладителна течност, течност за измиване на стъклата), светлините, светлоотражателите, пътепоказателите и устройството за звукова сигнализация.
- д) проверка на факторите за безопасност, свързани с товаренето на превозното средство: каросерия, платнища, товарни врати, заключване на кабината, начин на натоварване, обезопасяване на товара (само за категория ВЕ);
- е) проверка на прикачния механизъм, спирачката и електрическите връзки (само за категория ВЕ).

### **(2) Категории В и В1: специални маневри, подлежащи на изпитване по отношение на пътната безопасност**

Изпитва се набор от следните маневри (най-малко две маневри за четирите точки, включително една на задна скорост):

- а) движение на заден ход по права линия или завиване на заден ход надясно или наляво около ъгъл, без да се напуска правилната лента на движение;
- б) завиване с превозното средство в обратна посока, като се използват предавките за движение напред и назад;
- в) паркиране на превозното средство и напускане на мястото на паркиране (успоредно, косо или под прав ъгъл), на преден или на заден ход, на равен терен, на терен с наклон нагоре или надолу);
- г) прецизно използване на спирачката до спиране; независимо от това изпълнението на аварийно спиране не е задължително.

### **(3) Категория ВЕ — специални маневри, подлежащи на изпитване по отношение на пътната безопасност:**

- а) прикачване и откачване или откачване и повторно прикачване на ремаркетото към/от неговото моторно превозно средство; маневрата трябва

да започне, като тегленото превозно средство е паркирано успоредно на влекача (т.е. не в една линия);

- б) движение на заден ход по крива, като нейното трасе се оставя на преценката на държавите членки;
- в) безопасно паркиране за товарене/разтоварване.

(4) Поведение при участие в пътното движение

Кандидатите изпълняват всяко едно от следните действия в ситуации на нормално пътнo движение напълно безопасно, като вземат всички необходими предпазни мерки:

- а) потегляне: след паркиране, след спиране в пътното движение; напускане на пътното платно;
- б) управление по прави пътища; разминаване с идващи насреща превозни средства, включително в тесни пространства;
- в) управление с вземане на завои;
- г) кръстовища: подхождане към и пресичане на пресечки и пътни възли;
- д) смяна на посоката: завиване наляво и надясно; смяна на пътните ленти;
- е) подхождане към/излизане от магистрали или подобни пътища (ако такива са налични): включване в движението от лентата за ускорение; напускане чрез лентата за намаляване на скоростта;
- ж) изпреварване/разминаване: изпреварване на други превозни средства (ако е възможно); управление покрай препятствия, например паркирани коли; изпреварване от страна на други превозни средства (ако е целесъобразно);
- з) специални елементи и характеристики на пътя (ако такива са налични): кръгови кръстовища; прелези; трамвайни/автобусни спирки; пешеходни пътеки; кормуване по дълги отсечки с наклон нагоре/надолу; тунели;
- и) вземане на необходимите предпазни мерки при слизване от превозното средство;
- й) реагиране и предвиждане на опасни ситуации с използване на симулатори.

**8. Подлежащи на изпитване умения и поведение за категории C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E**

(1) Подготовка и техническа проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност

Кандидатите трябва да демонстрират, че могат да подготвят превозното средство за безопасно управление, като покриват следните изисквания:

- а) регулиране на седалката така, че да осигури правилно седнало положение;
- б) регулиране на огледалата за задно виждане, предпазните колани и облегалките за глава, ако такива са налични;

- в) извършване на проверки на случаен принцип на състоянието на гумите, кормилната уредба, спирачките, светлините, светлоотражателите, пътепоказателите и устройството за звукова сигнализация;
  - г) проверка на спирачната и кормилната уредби със сервоусилватели; проверка на състоянието на колелата, гайките на колелата, калниците, предното стъкло, прозорците и чистачките, течностите (например масло на двигателя, охлаждаща течност, течност за измиване на стъклата); проверка и използване на арматурното табло, включително на контролните уреди за регистриране на данните за движението, както е определено в Регламент (ЕС) № 165/2014. Последното изискване не се прилага за кандидатите за свидетелство за управление на превозно средство от категория C1 или C1E, които не попадат в обхвата на посочения регламент;
  - д) проверка на налягането на въздуха, резервоарите за въздух и окачването;
  - е) проверка на факторите за безопасност, свързани с товаренето на превозното средство: каросерия, платнища, товарни врати, товарен механизъм (ако има такъв), заключване на кабината (ако е налично), начин на натоварване, обезопасяване на товара (само за категории C, CE, C1, C1E);
  - ж) проверка на прикачния механизъм, спирачката и електрическите връзки (само за категории CE, C1E, DE, D1E);
  - з) да бъдат способни да предприемат специални мерки за безопасността на превозните средства; контролиране на каросерията, служебните врати, аварийните изходи, оборудването за първа помощ, пожарогасителите и другото оборудване за безопасност (само за категории D, DE, D1, D1E);
  - и) разчитане на пътна карта, планиране на маршрут, включително използване на електронни навигационни системи (не е задължително).
- (2) Специални маневри, подлежащи на изпитване по отношение на пътната безопасност:
- а) прикачване и откачване или откачване и повторно прикачване на ремаркетото към/от неговото моторно превозно средство; маневрата трябва да започне, като тегленото превозно средство е паркирано успоредно на влекача (т.е. не в една линия) (само за категории CE, C1E, DE, D1E);
  - б) движение на заден ход по крива, като нейното трасе се оставя на преценката на държавите членки;
  - в) безопасно паркиране за товарене/разтоварване на товарна рампа/платформа или подобна инсталация (само за категории C, CE, C1, C1E);
  - г) паркиране, за да се даде възможност за безопасно качване или слизане на пътниците от автобуса (само за категории D, DE, D1, D1E);
- (3) Поведение при участие в пътното движение

Кандидатите изпълняват всяко едно от следните действия в ситуации на нормално пътено движение напълно безопасно, като вземат всички необходими предпазни мерки:

- а) потегляне: след паркиране, след спиране в пътното движение; напускане на пътното платно;
- б) управление по прави пътища; разминаване с идващи насреща превозни средства, включително в тесни пространства;
- в) управление с вземане на завои;
- г) кръстовища: подхождане към и пресичане на пресечки и пътни възли;
- д) смяна на посоката: завиване наляво и надясно; смяна на пътните ленти;
- е) подхождане към/излизане от магистрали или подобни пътища (ако такива са налични): включване в движението от лентата за ускорение; напускане чрез лентата за намаляване на скоростта;
- ж) изпреварване/разминаване: изпреварване на други превозни средства (ако е възможно); управление покрай препятствия, например паркирани коли; изпреварване от страна на други превозни средства (ако е целесъобразно);
- з) специални елементи и характеристики на пътя (ако такива са налични): кръгови кръстовища; прелези; трамвайни/автобусни спирки; пешеходни пътеки; кормуване по дълги отсечки с наклон нагоре/надолу; тунели;
- и) вземане на необходимите предпазни мерки при слизане от превозното средство.

(4) Безопасно и енергийно ефективно управление:

- а) управление по начин, който гарантира безопасност и намаляване на потреблението на гориво/енергия и емисиите при ускорение, отрицателно ускорение, управление по път с наклон нагоре и надолу;
- б) реагиране и предвиждане на опасни ситуации с използване на симулатори.

**9. Оценяване на изпита за проверка на уменията и способностите**

- (1) При всяка от горепосочените свързани с управлението ситуации в точки 6, 7 и 8 оценката отразява степента на лекота, с която кандидатът борави с органите за управление на превозното средство и демонстрираната от него способност да управлява в пътното движение по напълно безопасен начин. Изпитващият трябва да изпитва чувство на сигурност по време на целия изпит. Грешки при управлението или опасно поведение, представляващи непосредствена заплаха за сигурността на изпитното превозно средство, пътниците в него или другите участници в движението по пътищата, се наказват с непризнаване на изпита за положен успешно, независимо дали е била необходима намеса от страна на изпитващия или придружаващото лице. Независимо от това изпитващият има право да реши дали изпитът за проверка на уменията и поведението продължава до края.

Изпитващите по управление трябва да бъдат обучени да оценяват правилно способността на кандидатите да управляват по безопасен начин. Работата на изпитващите по управление се наблюдава и спрямо нея се упражнява надзор от орган, оправомощен за това от държавата членка, за да се гарантира правилното и последователно прилагане на оценяването на грешките в съответствие с определените в настоящото приложение стандарти.

- (2) По време на оценяването изпитващите по управление обръщат специално внимание на това дали кандидатът показва предпазливо и отговорно гражданско поведение на водач на превозно средство. То отразява цялостния стил на управление и изпитващият по управление взема това предвид при цялостния профил на кандидата. Това включва адаптирано и уверено (безопасно) управление, при което се вземат предвид условията на пътното движение и метеорологичните условия, другите превозни средства, интересите на другите участници в движението по пътищата (по-специално на уязвимите участници в движението по пътищата) и възможността за предвиждане.
- (3) Изпитващият по управление освен това преценява дали кандидатът:
- а) контролира превозното средство; като взема предвид: правилното използване на предпазните колани, огледалата за задно виждане, облегалките за глава; седалката; правилното използване на светлините и другото оборудване; правилното използване на съединителя, предавателната кутия, газта, спирачните уредби (включително трета спирачна уредба, ако такава е налична), кормилната уредба; контролирането на превозното средство при различни обстоятелства, при различни скорости; стабилността на пътя; теглото, размерите и характеристиките на превозното средство; теглото и вида на товара (само за категории BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E); удобството на пътниците (само за категории D, DE, D1, D1E) (без бързо ускоряване, плавно управление и без рязко спиране);
  - б) управлява икономично, безопасно и енергийно ефективно при отчитане на оборотите в минута, сменяне на предавките, спиране и ускоряване (само за категории B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E);
  - в) спазва правилата за наблюдение: наблюдение във всички посоки; правилно използване на огледалата; виждане на далечно, средно и близко разстояние;
  - г) спазва предимството/даване на път: предимство на кръстовища, пресечки и пътни възли; даване на път при други случаи (например промяна на посоката, смяна на пътните ленти, специални маневри);
  - д) поддържа правилно положение на пътя: правилно положение на пътя, в пътните ленти, при кръгови кръстовища и завои, подходящо за типа и характеристиките на превозното средство; престрояване;
  - е) спазва дистанция: спазване на адекватна дистанция отпред и отстрани; спазване на адекватна дистанция от другите участници в пътното движение, и по-специално от уязвимите участници в пътното движение;
  - ж) спазва ограниченията на скоростта и препоръките: непревишаване на максимално допустимата скорост; съобразяване на скоростта с метеорологичните условия/условията на пътното движение и, когато е целесъобразно, с националните ограничения на скоростта; управление с такава скорост, че да е възможно спирането в рамките на разстоянието на видимия и свободен път; съобразяване на скоростта с общата скорост на участниците в движението по пътищата от същия вид;
  - з) спазва указанията на светофарите, пътните знаци и други указания: правилни действия при наличие на светофари; изпълняване на указанията на лицата, контролиращи пътното движение; правилно реагиране на



пътните знаци (забранителни или задължителни); предприемане на подходящи действия в зависимост от пътната маркировка;

- и) спазва подаването на сигнали: своевременно подаване на правилни сигнали, когато е необходимо; правилно указване на посоките; предприемане на подходящи действия по отношение на всички сигнали, подадени от други участници в движението по пътищата;
- й) управлява използването на спирачките и спирането: своевременно намаляване на скоростта, използване на спирачките или спиране в съответствие с обстоятелствата; предвиждане; използване на различните спирателни уредби (само за категории C, CE, D, DE); използване на системи за намаляване на скоростта, различни от спирачките (само за категории C, CE, D, DE).

#### **10. Продължителност на изпита**

Продължителността на изпита и изминатото разстояние трябва да са достатъчни за оценка уменията и поведението съгласно дял Б от настоящото приложение. При никакви обстоятелства времето, през което се управлява на пътя, не е по-кратко от 25 минути за категории А, А1, А2, В, В1 и ВЕ и 45 минути за другите категории. Това не включва приемането на кандидата, подготовката на превозното средство, техническата проверка на превозното средство по отношение на пътната безопасност, специалните маневри и обявяването на резултатите от практическия изпит.

#### **11. Място на провеждане на изпита**

Частта от изпита за оценка на специалните маневри може да бъде проведена на специален изпитен полигон. Винаги, когато има възможност, частта от изпита за оценка на поведението при участие в пътното движение се провежда по пътища извън застроени зони, по скоростни пътища и по магистрали (или подобни пътища), както и по всички видове улици в населени места (жилищни райони, зони с максимално разрешена скорост 30 и 50 km/h, градски скоростни пътища), представляващи различните видове трудности, които водачите има вероятност да срещнат. Желателно е също така изпитът да се проведе в различни условия на натовареност на пътното движение. Времето, прекарано в управление по пътя, се използва по оптимален начин за оценяване на кандидата във всички различни зони на пътното движение, които могат да се срещнат, като специално се набляга на преминаването от една зона в друга.

### **II. ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПОВЕДЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО СЪС СИЛОВО ЗАДВИЖВАНЕ**

Водачите на всички превозни средства със силово задвижване трябва по всяко време да имат знанията и уменията и поведението, описани в точки 1—9, така че да са в състояние:

- да разпознават и предвиждат опасностите и заплахите, свързани с пътното движение, и да оценяват тяхната сериозност;
- да владеят в достатъчна степен превозното си средство, за да не създават опасни ситуации и да реагират по подходящ начин, ако възникнат такива ситуации;
- да спазват нормативната уредба за движение по пътищата и по-специално тези негови разпоредби, които са предназначени за предотвратяване на

пътнотранспортни произшествия и за поддържане на потока на пътното движение;

- да откриват всички основни технически повреди в превозните си средства, и по-специално тези, които представляват заплаха за безопасността, и да ги отстраняват по подходящ начин;
- да отчитат всички фактори, които оказват влияние на поведението при управление (например алкохол, умора, лошо зрение и т.н.), така че да запазят в пълна степен способностите, необходими за безопасно управление;
- да помагат за гарантиране на безопасността на всички участници в движението по пътищата, и по-специално на уязвимите участници в движението по пътищата, като показват дължимото уважение спрямо другите;
- да разполагат с достатъчно знания за рисковите фактори, свързани със средствата за микромобилност;
- да разполагат с достатъчно знания относно безопасността, свързана с употребата на превозни средства на алтернативно гориво;
- да имат достатъчно знания за използването на усъвършенствани системи за подпомагане на управлението и за други аспекти на автоматизацията на превозното средство.

Държавите членки могат да прилагат подходящите мерки, за да гарантират, че водачите, които са загубили знанията, уменията и поведението, описани в точки 1—9, могат да възстановят тези знания и умения и да продължат да имат поведението, изисквано за управлението на превозно средство със силово задвижване.

## **ПРИЛОЖЕНИЕ III**

### **МИНИМАЛНИ СТАНДАРТИ ЗА ФИЗИЧЕСКА И ПСИХИЧЕСКА ГОДНОСТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО СЪС СИЛОВО ЗАДВИЖВАНЕ**

#### **ОПРЕДЕЛЕНИЯ**

1. За целите на настоящото приложение водачите се класифицират в две групи:
  - (1) Група 1: водачи на превозни средства от категории А, А1, А2, АМ, В, В1 и ВЕ;
  - (2) Група 2: водачи на превозни средства от категории С, СЕ, С1, С1Е, D, DE, D1 и D1Е.
  - (3) В националното законодателство може да се предвиди разпоредбите на настоящото приложение за водачите от група 2 да се прилагат и за водачите на превозни средства от категория В, които използват своите свидетелства за управление за професионални цели (таксите, линейки и т.н.).
2. По същия начин кандидатите за първо свидетелство за управление или за подновяване на свидетелство за управление се класифицират в групата, към която ще спадат, след като свидетелството за управление бъде издадено или подновено.

#### **МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕДИ**

3. Група 1:

Кандидатите извършват самооценка на физическата и психическата си годност за управление на превозно средство със силово задвижване.

От кандидатите се изисква да преминат медицински преглед, ако от самооценката на физическата и психическата им годност, докато се извършват необходимите формалности или по време на изпитите, които трябва да преминат, преди да получат свидетелство за управление, стане ясно, че има вероятност да имат един или няколко от видовете медицинска непригодност, посочени в настоящото приложение.

Водачите подлежат на същата процедура, когато се извършва подновяване на техните свидетелства за управление.
4. Група 2:

Кандидатите преминават медицински прегледи, преди да им бъде издадено за първи път свидетелство за управление, и след това преминават прегледи в съответствие с националната система, прилагана в държавата членка на обичайно пребиваване, всеки път когато свидетелството им за управление на се подновява.
5. Стандартите, установени от държавите членки за издаване или всяко последващо подновяване на свидетелствата за управление, могат да бъдат по-строги от определените в настоящото приложение.

#### **ЗРЕНИЕ**

6. Всички кандидати за свидетелство за управление преминават подходяща проверка, за да се установи дали имат острота на зрението и зрително поле, които са адекватни за управлението на превозни средства със силово

задвижване. Ако има основания за съмнение относно адекватността на зрението на кандидата, той се преглежда от компетентен медицински орган. При този преглед се обръща внимание по-специално на следното: острота на зрението, зрително поле, виждане в здрач (сумрак), чувствителност към заслепяване и към контраст, диплопия и други зрителни функции, които могат да изложат на риск безопасното управление.

За водачи от група 1 може да се предвиди издаването на свидетелство за управление в „изключителни индивидуални случаи“, когато стандартът за зрителното поле или стандартът за острота на зрението не могат да бъдат спазени, но има основания да се смята, че издаването на свидетелство за управление на кандидата не би накърнило пътната безопасност; в такива случаи водачът се подлага на преглед от компетентен медицински орган, за да се докаже, че няма друго нарушение на зрителната функция, включително чувствителност към заслепяване и към контраст и виждане в здрач (сумрак). От водача или кандидата също така се изисква да премине позитивно практическо изпитване, проведено от компетентен орган.

Група 1:

- (1) Кандидатите за свидетелство за управление или за подновяване на такова свидетелство за управление трябва да имат двуочна (бинокулярна) острота на зрението, при необходимост с коригиращи лещи, минимум 0,5, при използване едновременно и на двете очи.

Освен това хоризонталното зрително поле трябва да е поне 120 градуса и да обхваща поне 50 градуса наляво и надясно и 20 градуса надолу и нагоре. Не трябва да има дефекти в радиус от 20 градуса от централната ос.

При установяване или обявяване на прогресиращо очно заболяване свидетелствата за управление могат да бъдат издавани или подновявани, при условие че кандидатът се подлага на редовен преглед от компетентен медицински орган.

- (2) Кандидатите за свидетелство за управление или за подновяване на такова свидетелство за управление, които имат обща функционална загуба на зрението на едното око или които използват само едното око (например в случай на диплопия), трябва да имат острота на зрението минимум 0,5, при необходимост с коригиращи лещи. Компетентният медицински орган трябва да удостовери, че такова състояние на едноочно (монокулярно) зрение е налице от достатъчно дълго време, за да даде възможност за адаптиране, както и че зрителното поле на това око е в съответствие с изискванията, определени в точка 6, подточка 1).
- (3) След наскоро развита диплопия или след загуба на зрението на едното око трябва да измине подходящ период на адаптация (например шест месеца), през който управлението не е позволено. След този период управлението е разрешено само след благоприятно становище от специалисти в областта на зрението и управлението.

Група 2:

- (4) Кандидатите за свидетелство за управление или за подновяване на такова свидетелство за управление трябва да имат острота на зрението, при необходимост с коригиращи лещи, минимум 0,8 на по-силното око и

минимум 0,1 на по-слабото око. При използване на коригиращи лещи за достигане на стойностите 0,8 и 0,1, минималната острота (0,8 и 0,1) трябва да се достига или чрез коригиране с помощта на очила, коригиращи не повече от плюс осем диоптъра, или с помощта на контактни лещи. Към тази корекция трябва да има добра поносимост.

Освен това хоризонталното зрително поле и на двете очи трябва да е поне 160 градуса и да обхваща поне 70 градуса наляво и надясно и 30 градуса надолу и нагоре. Не трябва да има дефекти в радиус от 30 градуса от централната ос.

Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи без нормална чувствителност към контраст или страдащи от диплопия.

След значителна загуба на зрението на едното око трябва да измине подходящ период на адаптиране (например шест месеца), през който на лицето не е позволено да управлява. След този период управлението се разрешава само след благоприятно становище от специалисти в областта на зрението и управлението.

## **СЛУХ**

7. Свидетелства за управление могат да се издават или подновяват на кандидати или водачи от група 2 при наличие на становище от компетентните медицински органи; при медицинските прегледи се обръща особено внимание на възможността за компенсирание.

## **ЛИЦА С ФИЗИЧЕСКИ УВРЕЖДЕНИЯ**

8. Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи със заболявания или увреждания на опорно-двигателния апарат, които правят опасно управлението на превозно средство със силово задвижване.

Група 1:

- (1) Свидетелства за управление, спрямо които се прилагат определени ограничения, могат да бъдат издавани на кандидати или водачи с физически увреждания, след издаване на становище от компетентен медицински орган. Това становище трябва да се основава на медицинска преценка на въпросното заболяване или увреждане и, когато е необходимо, на практическо изпитване. В него трябва да се указва също така какъв вид изменение на превозното средство се изисква и дали водачът трябва да използва ортопедично изделие, доколкото изпитът за проверка на уменията и поведението покаже, че с такова изделие управлението няма да е опасно.
- (2) Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на всеки кандидат или водач с прогресиращо заболяване, при условие че лицето бива редовно преглеждано, за да се провери дали все още е в състояние напълно безопасно да управлява превозното средство.

Когато физическото увреждане е стабилизирано, свидетелства за управление може да се издават или подновяват без кандидатът да се подлага на редовен медицински преглед.

Група 2:

- (3) Компетентният медицински орган надлежно взема предвид допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в обхвата на определението за тази група.

## **СЪРДЕЧНОСЪДОВИ ЗАБОЛЯВАНИЯ**

9. Сърдечносъдовите болестни състояния или заболявания могат да доведат до внезапно влошаване на мозъчните функции, което представлява заплаха за пътната безопасност. Тези болестни състояния представляват основание за налагане на временни или постоянни ограничения на правото на управление.

- (1) При наличие на следните сърдечносъдови болестни състояния могат да се издават или подновяват свидетелства за управление на кандидати или водачи от посочените групи само след ефективно лечение на болестното състояние и след получаване на разрешение от компетентен медицински орган и, ако е целесъобразно, извършване на редовна медицинска оценка:
- а) брадикардии (синдром на болния синусов възел или смущения в проводната система) и тахикардии (надкамерни и камерни аритмии) с регистриран синкоп или синкопални случаи поради състояния на аритмия (прилага се за групи 1 и 2);
  - б) брадикардии: синдром на болния синусов възел или смущения в проводната система с атриовентрикуларен AV-блок от втора степен тип Mobitz II, атриовентрикуларен AV-блок от трета степен или периодичен блок на снопа на Хис (прилага се само за група 2);
  - в) тахикардии (надкамерни и камерни аритмии) със
    - структурно сърдечно заболяване и продължителна камерна тахикардия (прилага се за групи 1 и 2) или
    - полиморфна непродължителна камерна тахикардия, продължителна камерна тахикардия или с указание за дефибрилатор (прилага се само за група 2);
  - г) симптоматика на стенокардия (прилага се за групи 1 и 2);
  - д) имплантация или смяна на постоянен кардиостимулатор (прилага се само за група 2);
  - е) присаждане или смяна на дефибрилатор или подходящ или неподходящ дефибрилаторен разряд (прилага се само за група 1);
  - ж) синкоп (временна загуба на съзнание и постурален тонус, характеризираща се с бърза поява, кратка продължителност и спонтанно отшумяване, поради обща церебрална хипоперфузия, с предполагаем рефлекторен произход, неустановена причинност, без признаци за сърдечна болест) (прилага се за групи 1 и 2);
  - з) остър коронарен синдром (прилага се за групи 1 и 2);
  - и) стабилна стенокардия, ако симптомите не се появяват при леко физическо натоварване (прилага се за групи 1 и 2);
  - й) перкутанна коронарна намеса (PCI) (прилага се за групи 1 и 2);
  - к) операция за присаждане на аортокоронарен байпас (CABG) (прилага се за групи 1 и 2);

- л) инсулт/транзиторна исхемична атака (ТИА) (прилага се за групи 1 и 2);
  - м) значителна стеноза на каротидната артерия (прилага се само за група 2);
  - н) максимален диаметър на аортата  $> 5,5$  cm (прилага се само за група 2);
  - о) сърдечна недостатъчност:
    - I, II, III степен по NYHA (New York Heart Association) (прилага се само за група 1);
    - I и II степен по NYHA, при условие че левокамерната фракция на изтласкване е най-малко 35 % (прилага се само за група 2);
  - п) трансплантация на сърце (прилага се за групи 1 и 2);
  - р) сърдечноподпомагащо устройство (прилага се само за група 1);
  - с) операция на сърдечна клапа (прилага се за групи 1 и 2);
  - т) хипертоничен инцидент (повишено систолично кръвно налягане  $\geq 180$  mmHg или диастолично кръвно налягане  $\geq 110$  mmHg, придружено от пряко или постепенно увреждане на орган) (прилага се за групи 1 и 2);
  - у) кръвно налягане от III-та степен (диастолично кръвно налягане  $\geq 110$  mmHg и/или систолично кръвно налягане  $\geq 180$  mmHg) (прилага се само за група 2);
  - ф) вродена кардиопатия (прилага се за групи 1 и 2);
  - х) хипертрофична кардиомиопатия без синкоп (прилага се само за група 1);
  - ц) синдром на удължения QT интервал със синкоп, полиморфна камерна тахикардия или QTc-интервал  $> 500$  ms (прилага се само за група 1).
- (2) При наличие на следните сърдечносъдови болестни състояния не се издават или подновяват свидетелства за управление на кандидати или водачи от посочените групи:
- а) присаждане на дефибрилатор (прилага се само за група 2);
  - б) периферна съдова болест — гръдна и коремна аортна аневризма, когато максималният диаметър на аортата предполага значителен риск от внезапно скъсване и съответно от внезапен инвалидизиращ инцидент (прилага се за групи 1 и 2);
  - в) сърдечна недостатъчност:
    - IV степен по NYHA (прилага се само за група 1);
    - III и IV степен по NYHA (прилага се само за група 2);
  - г) сърдечноподпомагачи устройства (прилага се само за група 2);
  - д) болест на сърдечната клапа с аортна регургитация, аортна стеноза, митрална регургитация или митрална стеноза, ако функционалната

способност се оценява на IV степен по NYHA или са регистрирани синкопални случаи (прилага се само за група 1);

- е) болест на сърдечната клапа при степени III или IV по NYHA или с фракция на изтласкване под 35 %, митрална стеноза и тежка белодробна хипертония или с тежка ехографски прецизирана аортна стеноза или аортна стеноза, предизвикваща синкоп; с изключение на напълно асимптоматична тежка аортна стеноза, ако са изпълнени изискванията за поносимост на физическо натоварване (прилага се само за група 2);
- ж) структурни и електрически кардиомиопатии — хипертрофична кардиомиопатия с регистриран синкоп или когато са налице две или повече от следните условия: дебелина на стената на лявата камера > 3 cm, непродължителна камерна тахикардия, регистриран случай на внезапна смърт в семейството (при роднина от първа степен), отсъствие на повишено кръвно налягане при физическо усилие (прилага се само за група 2);
- з) синдром на удължения QT интервал със синкоп, полиморфна камерна тахикардия и QTc-интервал > 500 ms (прилага се само за група 2);
- и) синдром на Бругада със синкоп или осуетена внезапна сърдечна смърт (прилага се за групи 1 и 2).

Свидетелства за управление могат да се издават или подновяват в изключителни случаи, при условие че това е надлежно обосновано от компетентно медицинско заключение и при условие че се провежда редовна медицинска оценка, която да гарантира, че лицето е все още в състояние безопасно да управлява превозното средство, като се вземат предвид последиците от заболяването.

### (3) Други кардиомиопатии

Оценява се рискът от внезапни увреждащи инциденти при кандидати или водачи с добре познати кардиомиопатии (например аритмогенна деснокамерна кардиомиопатия, некомпактна кардиомиопатия, катехоламинергична полиморфна камерна тахикардия и синдром на скъсения QT интервал) или с нови кардиомиопатии, които биха могли да бъдат открити в бъдеще. Изисква се внимателна оценка от специалист. Вземат се предвид прогностичните признаци на въпросната кардиомиопатия.

- (4) Държавите членки могат да ограничат издаването или подновяването на свидетелства за управление на кандидати или водачи с други сърдечносъдови заболявания.

## **ЗАХАРЕН ДИАБЕТ**

10. За целите на настоящите точки се прилагат следните определения:

„остра хипогликемия“ означава, че е необходима помощта на друго лице;

„повтаряща се хипогликемия“ означава втори пристъп на остра хипогликемия в период от 12 месеца.

Група 1:



- (1) Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на кандидати или водачи, страдащи от захарен диабет. Когато се лекуват с лекарствени средства, лицата представят квалифицирано медицинско заключение и се подлагат редовно на медицински прегледи, които са съобразени с всеки отделен случай и се провеждат поне веднъж на максимум десет години.
- (2) Кандидат или водач, страдащ от диабет, лекуван с лекарствен продукт, който има риск да предизвика хипогликемия, трябва да докаже, че разбира какво крие рискът от хипогликемия и че е способен да се справи адекватно с това състояние.

Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, които нямат адекватно разбиране за хипогликемията.

Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, които страдат от повтаряща се остра хипогликемия, освен ако не представят в своя подкрепа компетентно медицинско заключение и извършвана редовно медицинска оценка. При повтарящи се остри хипогликемии в будно състояние не се издава или подновява свидетелство за управление до 3 месеца след последното състояние на хипогликемия.

Свидетелства за управление могат да се издават или подновяват в изключителни случаи, при условие че това е надлежно обосновано от компетентно медицинско заключение и при условие че се провежда редовна медицинска оценка, която да гарантира, че лицето е все още в състояние безопасно да управлява превозното средство, като се вземат предвид последиците от заболяването.

#### Група 2:

- (3) Може да бъде разгледана възможността за издаване/подновяване на свидетелства за управление от група 2 на водачи, страдащи от захарен диабет. При лечение с лекарствени продукти, което крие риск от предизвикване на хипогликемия (т.е. лечение с инсулин и някои таблетки), се прилагат следните критерии:
  - а) няма случаи на остра хипогликемия през предходните 12 месеца;
  - б) водачът напълно разбира състоянието на хипогликемия;
  - в) водачът трябва да покаже, че има адекватен контрол на състоянието чрез датчици за кръвната захар, инсулинова помпа, инсулинова писалка и/или хибридна система в затворен контур най-малко два пъти дневно и в моменти, имащи отношение към управлението;
  - г) водачът трябва да демонстрира, че осъзнава рисковете от хипогликемия;
  - д) няма други свързани с диабета усложнения, които могат да възпрепятстват управлението.

Освен това в тези случаи такива свидетелства за управление се издават, при условие че е налице становище от компетентен медицински орган и се извършват редовни медицински прегледи най-малко веднъж на три години.

- (4) Състояние на остра хипогликемия в будно състояние, дори когато не е свързано с управление, се докладва и води до преразглеждане на издаденото свидетелство за управление.

## **НЕВРОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ И СИНДРОМ НА ОБСТРУКТИВНА СЪННА АПНЕЯ**

11. Следните правила се прилагат за кандидати с неврологични заболявания и синдром на обструктивна сънна апнея.

### **НЕВРОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ**

- (1) Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, страдащи от сериозно неврологично заболяване, освен ако заявлението е подкрепено от квалифицирано медицинско заключение.

Неврологични нарушения, свързани със заболявания или хирургическа намеса, засягащи централната или периферната нервна система, които водят до сетивни или двигателни дефицити и засягат равновесието и координацията, се вземат надлежно предвид във връзка с функционалните им последствия и рисковете от прогресиране. В такива случаи издаването или подновяването на свидетелството за управление може да зависи от извършването на периодична оценка при наличие на риск от влошаване.

### **СИНДРОМ НА ОБСТРУКТИВНА СЪННА АПНЕЯ**

- (2) За целите на следните точки:

„умерена форма на синдрома на обструктивна сънна апнея“ означава брой апнеи и хипопнеи на час (т.нар. апнеично-хипопнеичен индекс) между 15 и 29;

„тежка форма на синдрома на обструктивна сънна апнея“ означава апнеично-хипопнеичен индекс от 30 или повече, като и двете форми се свързват с прекомерна сънливост през деня.

- (3) За кандидатите или водачите, при които има съмнения за умерена или тежка форма на синдрома на обструктивна сънна апнея, трябва да се получи квалифицирано медицинско становище, преди да бъде издадено или подновено свидетелство за управление. Може да им се препоръча да не управляват до потвърждаване на диагнозата.
- (4) Свидетелства за управление могат да се издават на кандидати или водачи с умерена или тежка форма на синдрома на обструктивна сънна апнея, които покажат адекватен контрол на състоянието си, както и че спазват подходящо лечение и има подобряване на състоянието на сънливост, ако случаят е такъв, което е потвърдено от квалифицирано медицинско заключение.
- (5) Кандидатите или водачите с умерена или тежка форма на синдрома на обструктивна сънна апнея, които провеждат лечение, преминават периодични медицински прегледи, чиито интервали не превишават три години за водачите от група 1 и една година за водачите от група 2, с цел да се установи доколко се спазва лечението, както и необходимостта от продължаване на лечението и от продължаване на доброто наблюдение на състоянието.

## ЕПИЛЕПСИЯ

12. Епилептичните припадъци или други внезапни смущения на съзнанието представляват сериозна заплаха за пътната безопасност ако възникнат при лице, управляващо превозно средство със силово задвижване.

За целите на следните точки:

„епилепсия“ означава заболяване, при което засегнатото лице е имало два или повече епилептични припадъка през период от по-малко от пет години;

„провокиран епилептичен припадък“ означава пристъп, причинен от установим фактор, който може да бъде избегнат.

На лице, което има начален или изолиран припадък или загуба на съзнание, се препоръчва да не управлява. Необходимо е да се изготви доклад от специалист, в който се посочва периодът на забрана за управление и изискваното проследяване на здравословното състояние.

От изключителна важност е да се определи конкретният вид на епилептичния синдром или припадък на лицето, за да се извърши подходяща оценка на възможността на лицето да управлява безопасно (включително на риска от следващи припадъци) и за да се назначи подходяща терапия. Това се прави от невролог.

Група 1:

- (1) Свидетелствата за управление на водачи от група 1 с епилепсия се преразглеждат до момента, в който лицата нямат епилептични припадъци в продължение на най-малко пет години.

Ако лицето страда от епилепсия, се счита, че то не изпълнява критериите за получаване на безусловно свидетелство за управление. Това се съобщава на органа, който издава свидетелството за управление.

- (2) Провокиран епилептичен припадък: кандидат, имал такова състояние поради установим предизвикващ го фактор, което има малка вероятност да се прояви при управление, може да бъде обявен за годен да управлява, като случаят се преценява индивидуално и след представяне на становище от невролог (оценката, по целесъобразност, е в съответствие с другите относими раздели от приложение III (например в случай на употреба на алкохол или друга коморбидност)).
- (3) Първи или единствен непровокиран припадък: кандидат, който е имал първи непровокиран епилептичен припадък, може да бъде обявен за годен да управлява след период от шест месеца, в който не е имал припадъци, при условие че е извършена подходяща медицинска оценка. Националните органи могат да позволят на водачи с добри прогностични показатели да управляват преди изтичането на този срок.
- (4) Други случаи на загуба на съзнание: загубата на съзнание се оценява с оглед на риска от повторна загуба на съзнанието по време на управление.
- (5) Епилепсия: водачите или кандидатите могат да бъдат обявени за годни да управляват след едногодишен период без последващи припадъци.
- (6) Припадъци единствено по време на сън: кандидатът или водачът, който има припадъци единствено по време на сън, може да бъде обявен за годен

да управлява, ако тази тенденция е установена за период, не по-малък от изисквания при епилепсия период без припадъци. В случай на пристъпи/припадък в будно състояние, преди да се издаде свидетелство за управление, е необходим период от една година, през който няма друг такъв случай (вж. „Епилепсия“, точка 12, подточка 5).

- (7) Припадъци, които не засягат съзнанието или способността за действие: кандидатът или водачът, който има единствено припадъци, за които е доказано, че не засягат неговото съзнание, нито пък предизвикват каквото и да било функционално нарушение, може да бъде обявен за годен да управлява, ако тази тенденция е установена за период не по-малък от изисквания при епилепсия период без припадъци. В случай на какъвто и да било друг вид пристъпи/припадъци, преди да се издаде свидетелство за управление, е необходим период от една година, през който няма друг такъв случай (вж. „Епилепсия“, точка 12, подточка 5).
- (8) Припадъци поради промени или намаляване по лекарско предписание на противоепилептична терапия: на пациента може да бъде препоръчано да не управлява от началото на периода на постепенно спиране на лечението и за период от шест месеца след пълното му прекратяване. Припадъци по време на промяна или спиране по лекарско предписание на лечението изискват период от три месеца, през които управлението не е разрешено, ако предишното ефективно лечение е подновено.
- (9) След хирургическа намеса за лечение на епилепсия: вж. „Епилепсия“, точка 12, подточка 5).

#### Група 2:

- (10) Кандидатът трябва да не е приемал противоепилептични лекарствени средства по време на изисквания при епилепсия период без припадъци. Извършва се подходящо медицинско проследяване. След подробно неврологично изследване не е установена никаква значима церебрална патология и на електроенцефалограмата (ЕЕГ) не се открива епилептично огнище. След остър пристъп се прави електроенцефалограма и се извършва подходяща неврологична оценка.
- (11) Провокиран епилептичен припадък: кандидат, който е имал провокиран епилептичен припадък поради установим предизвикващ го фактор, който има малка вероятност да се прояви при управление, може да бъде обявен за годен да управлява, като случаят се преценява индивидуално и след представяне на становище от невролог. След остър пристъп се прави електроенцефалограма и се извършва подходяща неврологична оценка.

На лице, което страда от структурна интрацеребрална лезия и е с повишен риск от припадъци, не следва да се разрешава да управлява превозни средства от група 2, докато рискът от епилепсия не спадне до поне 2 % на година. Оценката, по целесъобразност, е в съответствие с другите относими раздели от приложение III (например в случай на употреба на алкохол).

- (12) Първи или единствен непровокиран припадък: кандидат, който е имал първи непровокиран епилептичен припадък, може да бъде обявен за годен да управлява МПС след изтичането на период от пет години, в който не е имал последващи припадъци и през който не е употребявал

лекарства против епилепсия, при условие че е извършена подходяща неврологична оценка. Националните органи могат да позволят на водачи с добри прогностични показатели да управляват преди изтичането на този срок.

- (13) Други случаи на загуба на съзнание: загубата на съзнание се оценява с оглед на риска от повторна загуба на съзнанието по време на управление. Този риск трябва да е 2 % на година или по-нисък.
- (14) Епилепсия: трябва да изтече период от 10 години, през който лицето няма последващи припадъци и не употребява противоепилептични лекарства. Националните органи могат да позволят на водачи с добри прогностични показатели да управляват преди изтичането на този срок. Това се прилага и в случай на „ювенилна епилепсия“.

Някои нарушения (например артеро-венозни малформации или интрацеребрален (вътремозъчен) кръвоизлив) водят до повишен риск от припадъци, дори ако такива все още не са се появили. В такива ситуации се провежда оценка от компетентен медицински орган; рискът от припадъци трябва да е 2 % на година или по-нисък, за да е възможно издаването на свидетелство за управление.

## **ПСИХИЧЕСКИ УВРЕЖДЕНИЯ**

13. Следните правила се прилагат за кандидати или водачи с психически или интелектуални увреждания.

Група 1:

- (1) Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи с:
- а) тежки психически увреждания, независимо дали вродени или причинени от заболяване, травма или неврохирургически операции;
  - б) тежко интелектуално увреждане;
  - в) тежки поведенчески проблеми и свързани с възрастта поведенчески проблеми; или разстройства на личността, водещи до силно влошаване на възможността за преценка, поведението или адаптивността,

освен ако заявлението е подкрепено от квалифицирано медицинско заключение и, ако е необходимо, при условие за провеждане на редовни медицински прегледи.

Група 2:

- (2) Компетентният медицински орган надлежно взема предвид допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в обхвата на определението за тази група.

## **АЛКОХОЛ**

14. Консумацията на алкохол представлява сериозна заплаха за пътната безопасност. Предвид мащабността на този проблем медицинските специалисти трябва да проявяват голяма бдителност.

Група 1:

- (1) Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи със зависимост от алкохол или които не могат да се въздържат от управление след употреба на алкохол, освен ако се прилагат подходящи ограничения чрез използването на технологии, позволяващи да се компенсират зависимостта (например чрез задължителното използване на устройство за отчитане и блокиране на двигателя на автомобила при наличие на алкохол).

След доказан период на въздържание, при представяне на квалифицирано медицинско заключение и при условие за провеждане на редовни медицински прегледи, могат да бъдат издавани или подновявани без други ограничения свидетелства за управление на кандидати или водачи, които в миналото са били зависими от алкохол.

Група 2:

- (2) Компетентният медицински орган надлежно взема предвид допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в обхвата на определението за тази група.

## **ЛЕКАРСТВА И ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ**

15. Следните правила се прилагат за лекарствата и лекарствените продукти.

Злоупотреба:

- (1) Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, които са зависими от психотропни вещества, или които не са зависими от такива вещества, но злоупотребяват с тях редовно, независимо от исканата категория свидетелство за управление.

Редовна употреба:

Група 1:

- (2) Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи, редовно употребяващи психотропни вещества под каквато и да е форма, които могат да увредят способността за безопасно управление, когато поеманите количества са такива, че имат отрицателно въздействие върху управлението. Това се отнася и за всички други лекарствени продукти или комбинации от лекарствени продукти, които влияят на способността за управление.

Група 2:

- (3) Компетентният медицински орган надлежно взема предвид допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в обхвата на определението за тази група.

## **БЪБРЕЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ**

16. Следните правила се прилагат за кандидати с бъбречни заболявания.

Група 1:

- (1) Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на кандидати и водачи със значителна бъбречна недостатъчност при представяне на квалифицирано медицинско заключение и при условие за провеждане на редовни медицински прегледи.

Група 2:

- (2) Свидетелства за управление не се издават или подновяват на кандидати или водачи със значителна и необратима бъбречна недостатъчност, освен в изключителни случаи, надлежно обосновани от квалифицирано медицинско заключение и при условие за провеждане на редовни медицински прегледи.

#### **ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ**

17. Следните разпоредби се считат за други разпоредби.

Група 1:

- (1) Свидетелства за управление могат да бъдат издавани или подновявани на кандидати или водачи с трансплантиран орган или имплантиран изкуствен орган, който засяга способността за управление, при представяне на квалифицирано медицинско заключение и, ако е необходимо, при условие за провеждане на редовни медицински прегледи.

Група 2:

- (2) Компетентният медицински орган надлежно взема предвид допълнителните рискове и опасности, свързани с управлението на превозни средства, попадащи в обхвата на определението за тази група.

Като общо правило, ако кандидатите или водачите имат заболяване, което не е упоменато в точките от настоящото приложение, но предполага или води до функционална недостатъчност, засягаща безопасността при управление, свидетелства за управление не се издават или подновяват, освен ако заявлението е подкрепено от квалифицирано медицинско заключение и, ако е необходимо, при условие за провеждане на редовни медицински прегледи.

## **ПРИЛОЖЕНИЕ IV**

### **МИНИМАЛНИ СТАНДАРТИ ЗА ЛИЦА, КОИТО ПРОВЕЖДАТ ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ**

#### **1. Изисквани компетентности от изпитващия по управление**

- (1) Лице, което е оправомощено да провежда практически оценявания в превозно средство със силово задвижване на способностите за управление на даден кандидат, трябва да има знания, умения и разбиране, свързани с темите, изброени в точка 1, подточки 2)–6).
- (2) Компетентностите на изпитващия са релевантни за преценката на способностите на кандидат, който кандидатства за категорията на свидетелството за управление, за която се провежда изпитът за управление.
- (3) Знания и разбиране относно управлението и оценяването:
  - а) теория на поведението при управление;
  - б) осъзнаване на опасностите и избягване на произшествия;
  - в) програмата, на която са основани стандартите, приложими към изпита за управление;
  - г) изискванията на изпита за управление;
  - д) съответно законодателство за движение по пътищата, включително съответно законодателство на Съюза, национално законодателство и тълкувателни насоки;
  - е) теория и техники на оценяване;
  - ж) предпазливо управление.
- (4) Умения за оценяване:
  - а) способност за прецизно следене, наблюдаване и оценяване на цялостното представяне на кандидата, по-специално:
  - б) правилно и всеобхватно разпознаване на опасните ситуации;
  - в) точно определяне на причината и възможните последици от такива ситуации;
  - г) постигане на компетентност и разпознаване на грешките;
  - д) еднообразие и съгласуваност при оценяването;
  - е) бързо асимилиране на информацията и извличане на ключовите елементи;
  - ж) предвиждане, идентифициране на потенциалните проблеми и изготвяне на стратегии за справяне с тях;
  - з) предоставяне на своевременна и конструктивна обратна информация.
- (5) Лични умения за управление:

Лицето, оправомощено да провежда практически изпит за категория на свидетелство за управление, трябва да може да управлява в съответствие с високите стандарти този тип превозно средство със силово задвижване.



- (6) Качество на услугата:
- а) определяне и съобщаване какво кандидатът може да очаква по време на изпита;
  - б) ясно комуникиране, като съдържанието, стилът и езикът се избират така, че да подходат на слушателите и контекста, и отговаряне на запитванията на кандидатите;
  - в) осигуряване на ясна обратна информация за резултатите от изпита;
  - г) третиране на кандидатите с уважение и без дискриминация.
- (7) Знания за техническите и физическите особености на превозното средство:
- а) знания за техническите особености на превозното средство, като кормилна уредба, гуми, спирачки, светлини, специално за мотоциклети и тежки превозни средства;
  - б) безопасно товарене;
  - в) знания за физическите особености на превозното средство, като скорост, триене, динамика, енергия.
- (8) Управление по горивно/енергийно ефективен и екологосъобразен начин.

## **2. Общи условия**

- (1) Изпитващият по управление за категория В:
- а) трябва да притежава свидетелство за управление за категория В от поне 3 години;
  - б) трябва да е поне 23-годишен;
  - в) трябва успешно да е завършил първоначалната квалификация, предвидена в точка 3 от настоящото приложение, и след това да е следвал разпоредбите за осигуряване на качество и периодично обучение, както е предвидено в точка 4 от настоящото приложение;
  - г) трябва да е завършил професионално образование, което води поне до завършване на ниво 3, както е определено в Международната стандартна класификация на образованието (ISCED)(ISCED)<sup>1</sup>;
  - д) не може да работи едновременно като инструктор срещу възнаграждение в школа за обучение на водачи на превозни средства.
- (2) Изпитващият по управление за другите категории:
- а) трябва да притежава свидетелство за управление за съответната категория или да притежава еквивалентни знания чрез адекватна професионална квалификация;
  - б) трябва успешно да е завършил първоначалната квалификация, предвидена в точка 3 от настоящото приложение, и след това да е следвал разпоредбите за осигуряване на качество и периодично обучение, както е предвидено в точка 4 от настоящото приложение;

---

<sup>1</sup> [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International\\_Standard\\_Classification\\_of\\_Education\\_\(ISCED\)#Implementation\\_of\\_ISCED\\_2011\\_.28levels\\_of\\_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29).

- в) трябва да е квалифициран изпитващ по управление за категория В от поне 3 години; може да се направи изключение от този срок, при условие че въпросният изпитващ може да предостави доказателства, за:
  - i) поне 5 години управление в съответната категория, или
  - ii) теоретично и практическо оценяване на способността за управление със стандарт, по-висок от необходимия за получаване на свидетелство за управление, което прави това изискване ненужно;
- г) трябва да е завършил професионално образование, което води поне до завършване на ниво 3, както е определено в Международната стандартна класификация на образованието (ISCED)(ISCED);
- д) не може да работи едновременно като инструктор срещу възнаграждение в школа за обучение на водачи на превозни средства.

(3) Съответствия

- а) Държавите членки могат да оправомощат даден изпитващ да провежда изпити за управление за категории АМ, А1, А2 и А след преминаване на първоначалната квалификация, предписана в точка 3 за една от тези категории.
- б) Държавите членки могат да оправомощат даден изпитващ да провежда изпити за управление за категории С1, С, D1 и D след преминаване на първоначалната квалификация, предписана в точка 3 за една от тези категории.
- в) Държавите членки могат да оправомощат даден изпитващ да провежда изпити за управление за категории ВЕ, С1Е, СЕ, D1Е и DE след преминаване на първоначалната квалификация, предписана в точка 3 за една от тези категории.

### 3. Първоначална квалификация

(1) Първоначално обучение

- а) Преди дадено лице да може да бъде оправомощено да провежда изпити за управление, то трябва успешно да е завършило програма за обучение, която може да е изготвена от държава членка, за да придобие компетентностите, посочени в точка 1.
- б) Държавите членки определят дали съдържанието на дадена програма за обучение ще е свързано с оправомощаването за провеждане на изпити за управление за една категория свидетелство за управление или за повече от една.

(2) Изпитване

- а) Преди дадено лице да може да бъде оправомощено да провежда изпити за управление, то демонстрира удовлетворително равнище на знания, разбиране, умения и способности по отношение на темите, изброени в точка 1.
- б) Държавите членки провеждат изпитен процес, при който се оценяват по подходящ от педагогическа гледна точка начин компетентностите на

лицето, както са определени в точка 1, и по-специално в точка 1, подточка 4). Изпитният процес е достъпен<sup>2</sup> и включва както теоретичен елемент, така и практически елемент. Може да се използва компютризирано оценяване, когато е целесъобразно. Подробностите относно естеството и времетраенето на изпитите и оценяванията в рамките на изпитването се оставят на преценката на отделните държави членки.

- в) Държавите членки определят дали съдържанието на дадено изпитване ще е свързано с оправомощаването за провеждане на изпити за управление за една категория свидетелство за управление или за повече от една.

#### **4. Осигуряване на качество и периодично обучение**

##### **(1) Осигуряване на качество**

- а) Държавите членки въвеждат разпоредби за осигуряване на качество с цел поддържане на равнището на изпитващите по управление.
- б) Разпоредбите за осигуряване на качество включват упражняване на надзор на изпитващите по време на работа, тяхното допълнително обучение и повторно акредитиране, тяхното продължаващо професионално развитие и периодичен преглед на резултатите от изпитите за управление, които те са провеждали.
- в) Държавите членки предвиждат, че всеки изпитващ подлежи на ежегодни надзорни проверки с използване на разпоредбите за осигуряване на качество, изброени в точка 4, подточка 1), буква б). Освен това държавите членки предвиждат, че всеки изпитващ се наблюдава по време на провеждане на изпити веднъж на всеки 5 години, в продължение на минимален кумулативен период от поне половин ден, което позволява наблюдението на няколко изпита. Когато се установи наличието на проблеми, се прилагат коригиращи действия. Упражняващото надзора лице е лице, оправомощено от държавата членка за тази цел.
- г) Държавите членки могат да предвидят, че когато даден изпитващ е оправомощен да провежда изпити за управление в повече от една категория, с изпълняването на изискванията за надзор по отношение на изпитите за една категория се изпълняват изискванията за повече от една категория.
- д) Работата при изпитването по управление се наблюдава и спрямо нея се упражнява надзор от орган, оправомощен от държавата членка, за да се гарантира правилното и последователно прилагане на оценяването.

##### **(2) Периодично обучение**

- а) Държавите членки предвиждат, че за да продължат да бъдат оправомощени, изпитващите по управление, независимо от броя на категориите, за които са акредитирани, преминават:
  - і) минимално редовно периодично четириднешно обучение общо за период от две години, за да:

---

<sup>2</sup> В съответствие с изискванията за достъпност, определени в Европейския акт за достъпността, Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги.

- поддържат и опресняват необходимите знания и умения във връзка с изпитването;
  - развиват нови компетентности, които са придобили съществено значение за упражняването на тяхната професия;
  - гарантират, че те продължават да провеждат изпитите по справедлив и еднообразен начин;
  - ii) минимално периодично обучение от най-малко пет дни общо за период от пет години, за да:
    - развиват и поддържат необходимите практически умения за управление.
- б) Държавите членки вземат подходящи мерки за своевременното осигуряване на специфично обучение на тези изпитващи, за които с въведената система за осигуряване на качество е установено, че имат сериозни пропуски в работата си.
- в) Периодичното обучение може да бъде под формата на инструктаж, обучение в класна стая, конвенционално обучение или обучение в електронна среда, и може да се провежда на индивидуална или групова основа. То може да включва повторно акредитиране спрямо изискванията, ако държавите членки считат това за целесъобразно.
- г) Държавите членки могат да предвидят, че когато даден изпитващ е оправомощен да провежда изпити за управление в повече от една категория, с изпълняването на изискванията за периодично обучение по отношение на изпитите за една категория се изпълняват изискванията за повече от една категория, при условие че са изпълнени условията, посочени в точка 4, подточка 2), буква д).
- д) Когато даден изпитващ не е провеждал изпити за определена категория в рамките на 24-месечен период, той се подлага на подходящо повторно оценяване, преди да му бъде позволено да провежда изпити за управление за тази категория. Това повторно оценяване може да бъде извършено като част от изискването, посочено в точка 4, подточка 2, буква а).

## **5. Придобити права**

- (1) Държавите членки могат да позволят на лица, оправомощени да провеждат изпити за управление непосредствено преди влизането в сила на разпоредбите на Директива 2006/126/ЕО, да продължат да провеждат изпити за управление, независимо от това, че те не са били оправомощени в съответствие с общите условия в точка 2 или с процеса за придобиване на първоначална квалификация, посочен в точка 3.
- (2) Независимо от това спрямо такива изпитващи се прилагат редовният надзор и разпоредбите за осигуряване на качество, посочени в точка 4.

## ПРИЛОЖЕНИЕ V

### **МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ И ИЗПИТВАНЕ НА ВОДАЧИ ЗА СЪСТАВИ ОТ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, ОПРЕДЕЛЕНИ В ЧЛЕН 6, ПАРАГРАФ 1, БУКВА В), ВТОРО ТИРЕ, ВТОРА АЛИНЕЯ**

1. Държавите членки вземат необходимите мерки за:
  - а) одобряване и надзор на обучението, предвидено в член 10, параграф 1, буква г); или
  - б) организиране на изпита за проверка на уменията и поведението, предвиден в член 10, параграф 1, буква г).
2. Продължителността на обучението на водача е най-малко 7 часа.
3. Съдържание на обучението на водача

Обучението на водача обхваща знанията, уменията и поведението, описани в точки 2 и 7 от приложение II. Специално внимание се отделя на динамиката на движението на превозното средство, критериите за безопасност, теглещото превозно средство и ремаркетото (прикачния механизъм), правилното натоварване и приспособленията за безопасност.

Практическият компонент включва следните упражнения: увеличаване на скоростта, намаляване на скоростта, движение на заден ход, спиране, спиращен път, смяна на пътната лента, действия по спиране/избягване, залюляване на ремаркетото, откачване и повторно прикачване на ремарке от/към неговото моторно превозно средство, паркиране.

Всеки участник в обучението изпълнява практическия компонент и демонстрира своите умения и поведение по обществени пътища,

Съставите от превозни средства, използвани за обучението, трябва да попадат в рамките на категорията на свидетелството за управление, за която участниците кандидатстват.
4. Продължителност и съдържание на изпита за проверка на уменията и поведението

Продължителността на изпита и изминатото разстояние трябва да са достатъчни, за да се оценят уменията и поведението съгласно точка 3.

## ПРИЛОЖЕНИЕ VI

### **МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ И ИЗПИТВАНЕ НА ВОДАЧИ НА МОТОЦИКЛЕТИ В РАМКИТЕ НА КАТЕГОРИЯ А (ПОСТЕПЕНЕН ДОСТЪП)**

1. Държавите членки вземат необходимите мерки за:
  - а) одобряване и надзор на обучението, предвидено в член 10, параграф 1, буква в); или
  - б) организиране на изпита за проверка на уменията и поведението, предвиден в член 10, параграф 1, буква в).
2. Продължителността на обучението на водача е най-малко 7 часа.
3. Съдържание на обучението на водача  
Обучението на водача съдържа всички аспекти, обхванати в точка 6 от приложение II.  
Всеки участник изпълнява практическите компоненти на обучението и демонстрира своите умения и поведение по обществени пътища.  
Мотоциклетите, използвани за обучението, трябва да попадат в рамките на категорията на свидетелството за управление, за която участниците кандидатстват.
4. Продължителност и съдържание на изпита за проверка на уменията и поведението  
Продължителността на изпита и изминатото разстояние трябва да бъдат достатъчни, за да се оценят уменията и поведението съгласно точка 3 от настоящото приложение.

**ПРИЛОЖЕНИЕ VII**  
**ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТВИЕТО**

<b>Директива 2006/126/ЕО</b>	<b>Регламент (ЕС) № 383/2012</b>	<b>Новата директива</b>
-		Член 1
-		Член 2, параграфи 1, 2, 3 и 12
-		Член 3, параграфи 1, 2, 3, 4, 5 и 7
Член 1, параграф 1		Член 4, параграф 1
Член 1, параграф 2		Член 4, параграф 5, първа алинея
Член 1, параграф 3, първа алинея		Член 4, параграф 5, втора алинея, първо изречение
Член 1, параграф 3, втора алинея		Член 4, параграф 5, втора алинея, второ изречение
Член 1, параграф 3, трета алинея		Член 4, параграф 8
Член 1, параграф 4		-
Член 2, параграф 1		Член 3, параграф 6
Член 2, параграф 2		Член 4, параграф 3
Член 3, параграф 1		Член 4, параграф 2, първа алинея
Член 3, параграф 2		Член 4, параграф 2, втора

		алинея
Член 3, параграф 3		Член 4, параграф 4
-		Член 4, параграф 6 и член 4, параграф 7, първа и втора алинея
-		Член 5
Член 4, параграф 1, първо изречение		Член 6, параграф 1
Член 4, параграф 1, второ изречение		Член 7, параграфи 1, 2, 3 и 5
Член 4, параграф 2, уводен текст		Член 6, параграф 1, буква а), уводен текст
Член 4, параграф 2, първа алинея		Член 6, параграф 1, буква а), първа алинея
		Член 6, параграф 1, буква а), първо и второ тире
Член 4, параграф 2, първо тире		Член 2, параграфи 5 и 6
Член 4, параграф 2, второ тире		
Член 4, параграф 3, буква а), трето тире		Член 7, параграф 1, буква а)
Член 4, параграф 4, буква а), второ тире		
Член 4, параграф 3, уводен текст		
Член 4, параграф 3, първо тире		Член 2, параграф 8
Член 4, параграф 3, второ тире		Член 2, параграф 9
Член 4, параграф 3, буква а), уводен текст		Член 6, параграф 1, буква б), точка і)
Член 4, параграф 3, буква а), първо и второ тире		Член 6, параграф 1, буква б), точка і), първо и второ тире
Член 4, параграф 3, буква б), уводен текст		Член 6, параграф 1, буква б), точка іі)



Член 4, параграф 3, буква б), първо тире		Член 6, параграф 1, буква б), точка ii), първо тире
Член 4, параграф 3, буква б), второ тире Член 4, параграф 4, буква б), пета алинея Член 4, параграф 4, буква в), второ тире Член 4, параграф 4, буква д), трето тире		Член 7, параграф 1, буква б)
Член 4, параграф 3, буква в), уводен текст Член 4, параграф 3, буква в), точка i), уводен текст Член 4, параграф 3, буква в), точка ii), уводен текст		Член 6, параграф 1, буква б), точка iii) Член 6, параграф 1, буква б), точка iii), първо тире Член 6, параграф 1, буква б), точка iii), второ тире
Член 4, параграф 3, буква в), точка i), първо тире		Член 7, параграф 1, буква в), точка i)
Член 4, параграф 3, буква в), точка ii), първо тире		Член 7, параграф 1, буква в), точка ii)
Член 4, параграф 4, уводен текст		Член 6, параграф 1, буква в), уводен текст
Член 4, параграф 4, първо тире		Член 2, параграф 10
Член 4, параграф 4, второ тире		-
Член 4, параграф 4, буква а), уводен текст		Член 6, параграф 1, буква в), точка i), уводен текст
Член 4, параграф 4, буква а), първо тире		Член 6, параграф 1, буква а), второ тире Член 2, параграф 7 Член 6, параграф 1, буква в), точка i)
Член 4, параграф 4, буква а), трето тире		Член 2, параграф 11
Член 4, параграф 4, буква а), трето тире		Член 6, параграф 1, буква в), точка i), втора алинея
-		Член 6, параграф 1, буква в), точка i), трета алинея

Член 4, параграф 4, буква б), уводен текст Член 4, параграф 4, буква б), от първа до четвърта алинея		Член 6, параграф 1, буква в), точка ii) Член 6, параграф 1, буква в), точка ii), от първа до четвърта алинея
Член 4, параграф 4, буква в), уводен текст Член 4, параграф 4, буква в), първо тире		Член 6, параграф 1, буква в), точка iii) Член 6, параграф 1, буква в), точка iii), първо тире
Член 4, параграф 4, буква г)		Член 6, параграф 1, буква в), точка iv)
Член 4, параграф 4, буква д), уводен текст Член 4, параграф 4, буква д), първо и второ тире		Член 6, параграф 1, буква в), точка v) Член 6, параграф 1, буква в), точка v), първо и второ тире
Член 4, параграф 4, буква е)		Член 6, параграф 1, буква в), точка vi)
Член 4, параграф 4, буква ж), уводен текст Член 4, параграф 4, буква ж), първо тире		Член 6, параграф 1, буква в), точка vii), първо тире
Член 4, параграф 4, буква ж), второ тире Член 4, параграф 4, буква и), второ тире		Член 7, параграф 1, буква г) Член 7, параграф 1, буква г)
Член 4, параграф 4, буква з)		Член 6, параграф 1, буква в), точка viii)
Член 4, параграф 4, буква и), уводен текст Член 4, параграф 4, буква и), първо тире		Член 6, параграф 1, буква в), точка ix)
Член 4, параграф 4, буква й)		Член 6, параграф 1, буква в), точка x)
Член 4, параграф 4, буква к), уводен текст Член 4, параграф 4, буква к), първо тире		Член 6, параграф 1, буква в), точка xi) Член 6, параграф 1, буква в), точка xi), първо тире

Член 4, параграф 4, буква к), второ тире		Член 7, параграф 1, буква д)
Член 4, параграф 5		Член 6, параграф 2
Член 4, параграф 6, първа алинея		Член 7, параграф 2
Член 4, параграф 6, втора алинея		Член 7, параграф 3
Член 6, параграф 6, трета и четвърта алинея		Член 7, параграф 4
Член 4, параграф 7		Член 7, параграф 5
Член 5, параграф 1		Член 8, параграф 1
Член 5, параграф 2		Член 8, параграф 1, втора алинея
Член 6, параграф 1		Член 9, параграф 1
Член 6, параграф 2, уведен текст		Член 9, параграф 2, уведен текст
Член 6, параграф 2, буква а)		Член 9, параграф 2, буква а)
Член 6, параграф 2, буква б)		Член 9, параграф 2, буква б)
-		Член 9, параграф 2, буква в)
Член 6, параграф 2, буква в)		Член 9, параграф 2, буква г)
Член 6, параграф 2, буква г)		Член 9, параграф 2, буква д)
Член 6, параграф 2, буква д)		Член 9, параграф 2, буква е)
Член 6, параграф 2, буква е)		Член 9, параграф 2, буква ж)
-		Член 9, параграф 2, буква з)
Член 6, параграф 3		Член 9, параграф 3
Член 6, параграф 4		Член 9, параграф 4

Член 7, параграф 1		Член 10, параграф 1
Член 7, параграф 2		Член 10, параграф 2
		Член 10, параграф 2, трета алинея
Член 7, параграф 3, уводен текст Член 7, параграф 3, букви а) и б)		Член 10, параграф 3, уводен текст Член 10, параграф 3, букви а) и б)
Член 7, параграф 3, първа алинея		Член 10, параграф 6
Член 7, параграф 3, втора алинея		Член 10, параграф 3, първа алинея
Член 7, параграф 3, трета алинея		Член 10, параграф 2, трета алинея
Член 7, параграф 3, четвърта алинея		
Член 7, параграф 3, пета алинея		Член 10, параграф 2, пета алинея
-		Член 10, параграф 2, седма алинея
-		Член 10, параграф 4
Член 7, параграф 4		Член 10, параграф 5
Член 7, параграф 5		Член 10, параграф 7
Член 8		Член 4, параграф 8 и член 8, параграф 2 за приложение I Член 10, параграф 8 за приложения II, III, V и VI Член 16, параграф 2 за приложение IV
Член 9		Член 22

Член 10		Член 16, параграф 1
Член 11, параграфи 1, 2 и 3		Член 11, параграфи 1, 2 и 3
Член 11, параграф 4, първа и трета алинея		Член 13, параграф 1
Член 11, параграф 4, втора алинея		Член 13, параграф 2
-		Член 13, параграфи 3 и 4
Член 11, параграф 5		Член 11, параграф 4
Член 11, параграф 6, първа алинея		Член 12, параграф 2, първо изречение
Член 11, параграф 6, втора алинея, първо изречение		Член 12, параграф 5
Член 11, параграф 6, втора алинея, второ изречение		Член 12, параграф 2, второ изречение
-		Член 12, параграфи 1, 3, 4, 6, 7, 8 и 9
-		Член 14
-		Член 15
Член 12		Член 17, параграф 1
-		Член 17, параграфи 2, 3 и 4
Член 13		Член 18
Член 14		Член 20

Член 15, параграф 1		Член 19, параграф 1
Член 15, параграф 2		Член 19, параграф 2
Член 15, параграф 3		-
Член 15, параграф 4, първо изречение		Член 19, параграф 3, първа алинея, първо изречение
-		Член 19, параграф 3, първа алинея, второ изречение Член 19, параграф 3, втора алинея
Член 15, параграф 4, второ изречение		Член 19, параграф 3, трета алинея
-		Член 19, параграфи 4 и 5
-		Член 22
-		Член 24
Член 16		Член 25
Член 17		Член 26
Член 18		Член 27
Член 19		Член 28

Приложение I		Приложение I, части А1 и А2 Приложение I, часть Г Приложение I, часть Д
	Член 1	-
	Член 2, параграф 1	Приложение I, часть Б, параграф 1
	Член 2, параграф 2	Приложение I, часть Б1, точка 2, параграф 1
	Член 2, параграф 3	-
	Член 3	Приложение I, часть Б, параграф 2
	Член 4	Приложение I, часть Б, параграф 3
	Член 5, параграф 1	Приложение I, часть Б, параграф 4
	Член 5, параграф 2	Приложение I, часть Б, параграф 5
	Член 5, параграф 3	Приложение I, часть Б, параграф 6
	Член 5, параграф 4	Приложение I, часть Б, параграф 7
	Член 5, параграф 5	Приложение I, часть Б, параграф 8
	Член 6	-

	Член 7, параграф 1	Приложение I, част Б, параграф 9
	Член 7, параграф 2	Приложение I, част Б, параграф 10
	Член 8	-
	Приложение I	Приложение I, част Б1
	Приложение II	Приложение I, част Б2
	Приложение III	Приложение I, част Б3
	Приложение IV	Приложение I, част Б4
-		Приложение I, част В
Приложение II		Приложение II
Приложение III		Приложение III
Приложение IV		Приложение IV
Приложение V		Приложение V
Приложение VI		Приложение VI



Приложение VII		-
Приложение VIII		Приложение VII